

Emajlirtec

Glasilo delavskega kolektiva Tovarne emajlirane posode

Izdaja Tovarna emajlirane posode vsako drugo soboto. Urejuje uredniški odbor: dr. Zupanič Franc, Emil Ježič, Metka Rozman, ing. Danilo Fajš, Tone Ivanič, Ivan Goščečnik in Vlado Smeh. Glavni in odgovorni urednik Vlado Smeh. Uredništvo Celje, telefon 39-21. Interna št. 207. Rokopisov in slik ne vračamo. Časnik izhaja v nakladi 3.500 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Tisk in klišaji CP »Celjski tisk« v Celju.

LETO VIII. ŠTEV. 14

Celje, 7. novembra 1964

I. november prvi dan dela inštituta »EMAJL«

POSTAVIMO SE NA LASTNE NOGE

VSI ČLANI INSTITUTA PODPISALI PRESTOPNE LISTINE — IZVOLJENI SO ORGANI DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA INSTITUTA — V KRATKEM BO IZVOLJEN TUDI SVET INSTITUTA »EMAJL«.

Člani inštituta »Emajl«, ki je bil formalno registriran pri pristojnih oblastnih forumih že 12. decembra lani, so se koncem oktobra zbrali na sestanek, na katerem jim je pravni svetovalec dr. Franc Zupanič obrazložil nekatere podrobnosti v zvezi z prihodnjim delom te znanstvene ustanove.

O nalogah, ki čakajo inštitut, je spregovoril tudi vršilec dolžnosti direktorja inštituta ing. Oskar Hudales. Poudaril je, da pomeni krepitev znanstvenega dela v podjetju predvsem manjše dosedanje skorajda dosledne odvisnosti od tujih licenčnih pogodb. Dosegamo torej neodvisnost od tujega znanstvenega dela in se polagoma postavljamo na lastne noge. Ob tem velja podčrtati, da nas je slednje kopiranje tujih dosežkov v znanstvenem delu prisiljevalo

hoditi korak za drugimi.

Mimo omenjenega, ker je nedvomno najvažnejši faktor, pa bodo na krepitev in uveljavljanje znanstvenega dela v našem podjetju nedvomno v precejšnji meri vplivali ugodni finančni instrumenti. Inštitut uživa namreč prenekatere ugodnosti, ki jih v primeru, da delujejo oddelki v sestavi podjetja, ni.

Ob koncu je ing. Hudales dejal: Čakajo nas velike in odgovorne naloge. Zavedati se moramo, da je bil inštitut ustanovljen

zaradi podjetja in naposled smo od njega tudi finančno odvisni. To nas v največji meri obvezuje vzdrževati odnose z matičnim podjetjem kristalno čiste in kar se da pristne. Hkrati se moramo zavedati, da pričakuje podjetje od našega dela predvsem in edinole korist. Zato moramo naše raziskovalno razvojno dejavnost zastaviti tako, da bomo pričakovanja izpolnili v največji meri.

Vsi člani inštituta so podpisali sporazum o prestopu iz podjetja v inštitut. Podpisana bo tudi posebna pogodba med podjetjem in inštitutom, v kateri bodo navedeni o odnosu med obema pravno samostojnima telesoma, hkrati pa tudi določila, po katerih bodo člani inštituta uživali vse pravice in dolžnosti članov Tovarne emajlirane posode.

Inštitut ima tri organe. Najvišji organ je svet inštituta, v katerem so mimo članov kolektiva in članov inštituta tudi štirje predstavniki znanstvenih in univerzitetnih ustanov. Svet inštituta šteje devet članov. Sestnajst članski delavski svet inštituta je bil izvoljen 30. oktobra. V njem je polovica članov inštituta, medtem ko je drugih osem članov izvolil centralni delavski svet našega podjetja. Izmed članov delavskega sveta so izvolili pet članski upravni odbor inštituta.

Z zavestjo, da je razvojno raziskovalno delo dejavnost, ki bo silno pospešila napredek podjetja, želimo pravkar ustanovljenemu inštitutu »Emajl« pri njihovem zahtevnem delu kar največ uspehov.

Spomnimo se ...

Veter se poigrava z zadnjimi listi, na katere zdaj pa zdaj posije hladen žarek onemoglega sonca. Vsak odpadli list, ki osamljeno pada na razmočeno zemljo, nas spominja na stobo. Jesen se postavlja in vsa narava je pripravljena na zimski počitek. Vse je slovesno, tiho. Človeku se zdi, da bi mogel prisluhniti šepetu pokojnih. Dan mrtvih je...

Spomnimo se padlih; spomnimo se žrtev fašističnega nasilja; spomnimo se vseh, katerih posmrtni ostanki počivajo po vsej domovini v temnih gozdovih, tihih jasih in zapuščenih jarugan. Ob grobnicah prisluhnimo tudi tistim, ki niso tamkaj pokopani, tistim, ki še tega niso dočakali, da bi počivali v domači grudi. Prisluhnimo jim, prisluhnimo njihovem tihemu glasu:

*Zivljenje dali smo,
da domovina boljše bi živela...*

Naša najsvetejša dolžnost je, da na njihov krvavi prispevek naši sreči ne pozabimo. Prenesimo njihov borbeni duh mlajši generaciji, ki uživa z žrtvami posejano svobodo.

Stane Kurnik

ZAHVALA ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

Predsednica upravnega odbora in upravnik obratne ambulante dr. Jože Cakš sta v imenu vseh zdravstvenih delavcev naslovila centralnemu delavskemu svetu podjetja naslednje pismo.

Ob vselitvi v nove delovne prostore obratne ambulante »Emajl« izrekamo zdravstveni delavci te ustanove hvaležno priznanje kolektivu, organom upravljanja in direkciji TEP za vso prizadevno razumevanje v času urejanja nove ambulante in še posebej za prisrčno slovesnost ob otvoritvi.

Medicina dela — eno specifičnih področij splošne zdravstvene dejavnosti — vse močnejše in nepogrešljivo stopa v štrik vseh, ki jim je naložena skrb za nenehno boljšanje delovnih in

življenjskih pogojev človeka — delavca in postaja po mnogovrstnosti posegov elementarna osnova uspehov neke gospodarske organizacije.

Dokaz razumevanja pomembnosti teh funkcij zdravstvene službe so naši novi delovni prostori.

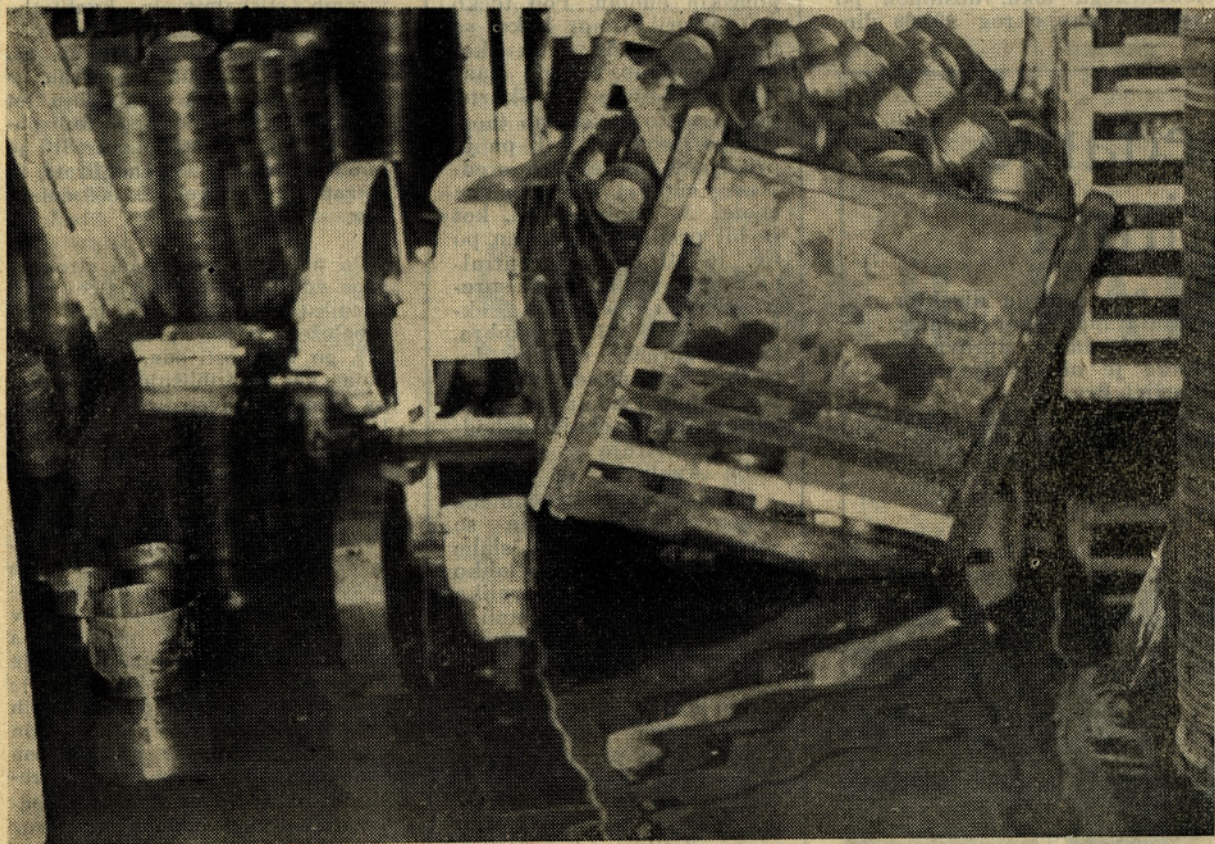
Zdravstveni delavci obratne ambulante se bomo trudili, da bomo skupno z organi upravljanja in direkcijo tovarne neprestano poglobljali in pospeševali razvoj zdravstvenega varstva delavcev na delovnem mestu in v njihovem splošnem življenjskem prostoru.

Kolektivu iskreno čestitamo ob 70-letnici obstoja tovarne in želimo veliko sreče in skokovitih delovnih uspehov.

CDS IZREKA ZAHVALO ...

Na zadnjem zasedanju je bil centralni delavski svet seznanjen tudi s potekom del med poplavo dne 24. in 25. 10. 1964. CDS je ugotovil, da bi bila lahko škoda znatno višja, če ne bi tovariši iz vodstva podjetja in družbeno političnih organizacij pravočasno ukrenili vse potrebno za preprečitev velike škode. Zato je CDS izrekel zahvalo vsem tovarišem, ki so sodelovali v organizaciji oz. delih za preprečitev škode.

R.

POPLAVA V NOČI od 24. na 25. oktober nam ni prizanesla. Mimo nezadržno vdirajoče vode v obrate, s katero so bili nekateri člani kolektiva neenak boj, je poplavlila tudi prenekatere stanovanje. Reportažo o tem objavljamo na 4. strani.

PLAN PROIZVODNJE ZA LETO 1965

CDS JE NA ZASEDANJU DNE 30. 10. 1964 SPREJEL PRELIMINARNI PLAN PROIZVODNJE ZA LETO 1965. ZNAČILNOSTI PLANA SO V BOLJŠI KVALITETI NAŠIH PROIZVODOV, MANJŠI PORABI MATERIALA IN VEČJEM DOHODKU.

Plan za leto 1965 ima posebne značilnosti in se v marsičem razlikuje od letošnjega plana proizvodnje. Razmerja med posameznimi proizvodnimi skupami so dokaj spremenjena in to v korist kvalitetnejše izdelave naših proizvodov, manjše porabe materiala in boljšega dohodka. Plan predvideva tudi znatno povečan izvoz v leto 1965, kar nam narekuje potreba po uvozu pločevine za izdelavo naših proizvodov.

Povečanje izvoza se predvideva predvsem zaradi predvidenega pomanjkanja dekapirane pločevine v letu 1965, ki jo moramo uvažati. Uvažamo jo pa lahko samo v tem primeru, če si sami ustvarimo za to potrebna devizna sredstva.

večje gostinske posode. Značilno je, da ni mogoče niti elektro posode niti eterna posode izdelovati iz pločevinastih trakov. Preštudirati bo treba možnost nabave nerjaveče pločevine iz domače proizvodnje oz. če je mogoče po ugodnih pogojih iz uvoza. To je potrebno predvsem zaradi nadomestitve gostinske posode, ki je sedaj v eterna kvaliteti s posodo, izdelano iz nerjaveče pločevine, kakor predvidevajo higienski sanitarni predpisi v gostinstvu. V slučaju pozitivne rešitve bi lahko že v letu 1965 prešli na izvedbo tega programa.

Po planu se predvideva precejšnje povečanje »pastel« posode, predvsem za novo kolekcijo, ki naj bi bila izdelana v pastelnih barvah, ki so izvedljive samo z enkratnim nanosom ter v enkratni barvni izvedbi. Te barve so predvsem čokoladnorjava, kavnorjava, črna z notranjim nanosom v goloblesivi pfsi. Temeljito bo treba preštudirati uporabo odpadnih emajlov za frite.

Pri sanitarnih izdelkih so kvalitetne spremembe v tem, da so kopalne kadi za izvoz v ovalni izvedbi, dočim so za domače tržišče štirioglate. Pri domačih kopalnih kadeh je potrebno predvideti polovico vseh v svetlo-

zeleni barvasti izvedbi. Z ozirom na število barvastih kopalnih kadi, je isto število straniščnih izplakovalnikov prav tako emajlirano v isti barvi. Zaradi boljše proizvodnosti je potrebno čimprej izdelati orodje in priprave za izdelovanje kopalnih kadi po načinu vlečenja prednjih in zadnjih delov, kar bi moralo biti izvršeno po prvotnem JUS standardu že do 1. 1. 1965.

Pri drugih grupah proizvodnje kot so embalaža, odpreski, naprave za gretje, usluge in frite, so glede proizvodnje upoštevane strojne zmogljivosti, kakor tudi pogoji proizvodnje v letu 1965.

Na centralnem delavskem svetu so nekateri tovariši dajali pripombe glede zmogljivosti našega strojnega parka v zvezi s predvideno proizvodnjo v letu 1965. Tu so zlasti poudarjali, da je naš strojni park močno iztrošen in bo potrebno nabaviti v najkrajšem času nove stroje, če bomo hoteli doseči predvideno proizvodnjo.

Glede tega je bilo pojasnjeno, da so dobile vse ekonomske enote potrebne podatke odnosno navodila, naj predložijo UO svoje potrebe glede zamenjave zastarelih strojev, da bodo ti pravočasno nabavljeni. Rečeno je bilo tudi, da bo o problematiki strojnega parka razpravljali centralni delavski svet ter sprejel ustrezne sklepe.

V planu za leto 1965 predvidevamo tudi štirikratno povečanje proizvodnje »econom« loncev v primerjavi s plansko proizvodnjo v letošnjem letu. Tu je treba poudariti, da so zmogljivosti oblikovalnega stroja, na katerem se oblikujejo econom lonci sicer večje, vendar je bilo treba pri planiranju te proizvodnje upoštevati težave pri nabavi ploče-

Ročni stroj za pranje perila

Press-servis — Zagrebška tovarna »Kontakt« je začela s proizvodnjo ročnih strojev za pranje drobnega perila. Kapaciteta stroja je pol kilograma suhega perila. Stal bo okrog 15.000 din.

Jeseni bo dalo podjetje »Kontakt« na trg tudi električni superavtomatik štedilnik na štiri grelne plošče, z infra raznjem, pekačem in avtomatom za reguliranje dovoda toka v pekač in plošče. Toda na žalost bo ta novi štedilnik, ki sam izključuje dovod električnega toka, dostopen po »super« ceni okrog 90.000 din.

V pocinkovalnici že občutimo pomanjkanje materiala...

Predvideva se, da bodo domačo gladko posodo izdelovali predvsem iz hladno valjanih trakov, medtem ko bi predmete za izpopolnjevanje raznih garnitur, ki jih ni mogoče izdelovati iz hladno valjanih trakov, izdelovali iz dekapirane pločevine.

Izdelava gladke posode je predvidena v enkratnem barvnem nanosu z goloblesivim notranjim nanosom. To velja le za večjo količino te posode, medtem ko se za manjšo količino predvideva izdelava v navadnih rjavih pfsa izvedbi.

V »ideal« kvaliteti ni predvidena proizvodnja zato, ker smo močno povečali pastel posodo, ki naj bi nadomestila ideal. Pastel posoda ima tudi odobreno ugodnejšo ceno, kot pa je cena dosedanjih »ideal« proizvodov.

V planu je predvidena tudi precejšnja količina elektro posode. S to proizvodnjo bodo zaposleni dve izmeni na oblikovalnem stroju, medtem ko je tretja izmena na istem stroju določena za »econom« lonce. Če bo potrebno še povečati proizvodnjo elektro posode, bomo morali preštudirati prej zmogljivosti za to proizvodnjo in preurediti oblikovalne stroje.

Proizvodnja »eterna« posode je predvidena predvsem v izdelavi

Prvo zasedanje DS inštituta

Dne 2. 11. 1964 je bilo prvo zasedanje DS razvojno raziskovalnega inštituta. Na zasedanju je bil izvoljen za predsednika DS ing. Srečko Pukl. Delavski svet je tudi izvolil petčlanski upravni odbor inštituta. Člani odbora so: Gabrijel Prezelj, ing. Marko Trebar, Franciška Bevc, ing. Danilo

Fajs. Peti član je direktor inštituta ing. Oskar Hudales. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen tov. Gabrijel Prezelj.

Kolektivu inštituta, organom delavskega samoupravljanja in vodstvu želimo mnogo uspehov pri njihovem delu.

vine, kljub temu, da je ta domačega izvora.

Zaradi velikega povpraševanja po naših sokovnikih bo tudi pri teh proizvodnja v prihodnjih letih znatno povečana.

Plan proizvodnje za leto 1965 je izdelan realno na podlagi povprečja proizvodnje v letu 1964, dočim smo v prejšnjih letih planirali tako, da smo zviševali plan proizvodnje iz leta v leto za določen odstotek.

Nagrajevanje boljše kvalitete

Ze 17. bo sprememba

Centralni delavski svet je na svoji seji dne 30. X. 1964 sprejel predlog o nagrajevanju boljše kvalitete (zmanjšanje slabe kvalitete in škarta). Kriteriji o nagrajevanju boljše kvalitete so bili razobešeni po ekonomskih enotah. Pod točko A je prikazano, kako se formirajo sredstva za ekonomske enote, če ima manj slabe kvalitete in škarta, kot ji je to dovoljeno (normirano), pod točko B pa je prikazana delitev teh sredstev znotraj ekonomske enote. V enaki obliki, kot je bil predlog razobešen po EE, je bil tudi na centralnem delavskemu svetu sprejet. Veljati začne od 1. oktobra 1964. 17. novembra, ko bo obračun osebnih dohodkov za mesec oktober, bomo tudi videli prve rezultate pri osebnih dohodkih, ki izvirajo iz znižanja slabe kvalitete in škarta.

Analize obratne tehnične kontrole kažejo, kje so vzroki za nastanek slabe kvalitete. Tako bodo lahko vsem zainteresiranim veliko v pomoč, če bodo hoteli z lastnim prizadevanjem vplivati na znižanje slabe kvalitete in škarta. Ekonomske enote bodo tudi vodile evidenco o tem, kdo si slabe kvalitete ne prizadeva znižati. Tak posameznik ali skupina ne bo dobil denarja, ki ga bo ekonomska enota delila za zboljšano kvaliteto.

GLOBUS

V ZDA so začeli uporabljati umetno snov — uretansko gumo za izdelavo vložkov matric v proizvodnji stiskanih in vlečenih pločevinastih izdelkov. Pri stiskanju orodja na predmet dela se matrica iz uretanske gume točno prilagodi. Prednost tega novega materiala leži v tem, ker odpadé dolgovozna izdelava jeklenih orodij na eni strani, na drugi strani pa odlična sposobnost plasticitete gume omogoča oblikovanje tudi pokrovanih delov in barvnih metalov, ne da bi se pri tem poškodovala površina predmeta dela. Uretanska guma je izdelek znanega ameriškega kemičnega koncerna Du Pont de Nemours & Co.

Zunanjetrgovinska menjava SFRJ v prvem polletju 1964 izkazuje v trgovinski bilanci 243 milijonov dolarjev deficita, kar odraža zaostajanje izvoza in prekoplansko povečanje uvoza v tem razdobju. V blagovni menjavi z državami Zahodne Evrope znaša trgovinski deficit 86 milijonov dolarjev, z državami ameriškega kontinenta 64 milijonov in z državami članicami SEV pa 55 milijonov.

Obseg svetovne trgovine je leta 1963 porasel za 8,4 % v primerjavi z letom 1962. Ta porast je znatno večji kot predhodno leto, ko je znašal samo 5,7 %. Zanimivo je, da je leta 1963 trgovinsko bilanco s pasivo zaključila tudi Italija z 1200 milijoni dolarjev in celo Anglija s 435 milijoni dolarjev. Na hiter rast svetovne trgovine v letu 1963 so vplivale višje cene surovin v svetu, čigar cene se tudi v sredi letošnjega leta niso umirile.

Zgodovina emajliranja prvega lonca sega v Evropi v leto 1765 nazaj, ko je uspelo železarni in livarni Blenzinger v Koenigsbronnu/Wuerttemberg, da emajlira prve litoželezne lonce, namenjene v kemične namene in delov peči ter štedilnikov. Do začetnega emajliranja prvih loncev in kozic iz jeklene pločevine pa je preteklo še skoraj 100 let. Kronologi so zabeležili leto 1861, ko je prva tovarna pločevinastih izdelkov Dahm, Knoedgen & Kirchner v Fraulautern/Nemčija pričela s proizvodnjo emajliranih pločevinastih izdelkov. Ta proizvodnja sovпада z izumom vlečnih stiskalnic in kvalitetne pločevine, ki je omogočila emajliranje v industrijskem obsegu. Do osnovanja številnih emajlirnic v Evropi pa prihaja v obdobju let 1880 do 1910, kamor sega tudi obstoj našega podjetja. Leta 1910 je bilo v Evropi že 230 emajlirnic, ki so zaposlovale preko 25.000 delavcev.

Po podatkih nemškega strokovnega združenja proizvajalcev pločevinastih izdelkov je v letu 1963 zabeležen porast proizvodnje za 6 % po vrednosti odn. 8 % po količini, kar se približuje rasti celotne nemške industrije v tem letu. Letno poročilo tega združenja govori o povečani konkurenci, ki je posledica večjega uvoza in hitre rasti novih kapacitet v državah EGS. Poziva hkrati vso industrijo na zblizevanje in kooperacijo. Proizvodnja emajlirane posode se je ponovno znižala in je znašala nekaj manj kot 25 milijonov dolarjev ali 21.311 ton. Tudi proizvodnja pocinkanih izdelkov pada, saj je znašala 36.873 ton. Močno pa je porastla proizvodnja pločevinastih radiatorjev, ki je s 141.270 ton rebrastih radiatorjev in 8808 ton panelnih radiatorjev dosegla rekordni nivo. Od celotne proizvodnje teh panog odpade na izvoz samo 2,6 %, kar priča o slabih konkurenčnih možnostih današnje nemške industrije na svetovnih trgih.

OSEBNI DOHODKI V EE 8

Osebnih dohodkov v EE 8 so odvisni od realizacije. Na koncu vsakega meseca računovodstvo ugotovi, koliko znaša fakturirana realizacija in to je osnova za izračun sklada osebnih dohodkov v EE 8. 4,971 odstotkov gre za sklad osebnih dohodkov, ki se potem deli na zaposlene v EE 8. Z omenjenim odstotkom so zajeti vsi osebni dohodki — za opravljeno delo in tudi nadomestila osebnih dohodkov (odmor, redni dopusti, državni prazniki).

Pri drugih EE je to formiranje nekoliko drugačno. Njihovi ceniki za osebne dohodke vsebujejo samo plačilo za opravljeno delo; odmor, dopusti, državni prazniki pa niso zajeti v cenik in se izplačujejo iz skupnega sklada osebnih dohodkov. Zato v ostalih ekonomskih enotah tudi ni takega nihanja v višini osebnih dohodkov, ker ima vsak kritje za opravljeno delo v svojih izdelkih, državne praznike in letne dopuste pa ima za jamčene iz skupnega sklada. Če v poletnih mesecih, ko je sezona dopustov, proizvodnja pade, je v ekonomski enoti tudi manj ljudi, ki so plačani iz cenika za opravljeno proizvodnjo, vsi dopustniki pa črpajo svoje prejemke za dopust mimo cenika iz skupnega sklada. V teh ekonomskih enotah torej pade proizvodnje ne pomeni nižjih osebnih dohodkov za posameznika. Drugače je v EE 8. Ta enota črpa iz svojega cenika tudi dopuste in državne praznike.

Dogaja se sledeče: v poletnih mesecih je proizvodnja nižja, ker je veliko ljudi na dopustih. Vzporedno s tem se znižata tudi realizacija, posledica nižje realizacije pa je manj osebnih dohodkov za ekonomsko enoto 8. Situacija pa še poslabša to, da mora sedaj ekonomska enota 8 plačati iz tega nižjega sklada osebnih dohodkov vse dopustnike in če vemo, da imajo dopustniki svoj dopust plačan po tromesečnem povprečju svojih osebnih dohodkov, (ki je vsaka- kor višje kot povprečje enega poletnega meseca) potem je jasno, da je s tem nizki sklad osebnih dohodkov še težje obremenjen.

Tako ostane tistim, ki delajo v poletnih mesecih, občutno

manj za razdelitev. To smo dobro občutili letos junija, še bolj pa julija. Zelo se je to popravilo spet takrat, ko je minila sezona dopustov.

Prej omenjeno sezonsko nihanje osebnih dohodkov se praktično najlepše vidi iz tega, kako je bila realizacija do poletnih mesecev visoka (nad eno milijardo) občutno pa je padla junija in še bolj julija. In če bi pogledali, koliko smo prav junija in julija izplačali za dopuste in državne praznike, potem je še bolj razumljivo, zakaj takšen padec osebnih dohodkov v EE 8.

Lani je prav s 1. julijem začel veljati sklep CDS, da se povsod povečajo osebni dohodki za okoli 12%. Zato se lansko leto v ekonomski enoti 8 ni tako jasno čutila nižja realizacija in sezona dopustov. Letos pa je to prišlo do izraza v vsej svoji ostrini.

Omenjena anomalija se lahko odpravi, kar je plansko-analitski oddelek že meseca maja predlagal delavskemu svetu ekonomske enote 8. Predlog se je glasil, naj bi se tudi v EE 8 plačevali dopusti in državni prazniki iz skupnega sklada osebnih dohodkov, kot je to v ostalih ekonomskih enotah. Seveda bi se pri tem nekoliko znižal sedanji cenik od 4,971 odstotkov na približno 4,600 odstotkov. To bi pomenilo, da bi ekonomska enota 8 v izven sezonskih mesecih nekoliko manj izplačevala, ne bi pa bilo nobenih razočaranj v poletnih mesecih. Ker pa je ekonomska enota 8 imela obračun za prve štiri mesece še po starem (sedanjem) ceniku in je takorekoč nekaj več izplačala kot bi ji korigiran cenik dovoljeval, je bila obravnava predloga o iz-

ločitvi dopustov in plačanih praznikov odložena do novega leta 1965.

Ker so v ceniku 4,971 odstotkov zajeti vsi dopusti in plačani prazniki, bi ekonomska enota 8 morala vsak mesec določeni del sredstev odvajati za kritje dopustov in plačanih praznikov. Tako bi se vsak mesec formirala sredstva, iz katerih bi se po potrebi izplačevali dopusti in plačani prazniki (1. in 2. januar 1. in 2. maj, 4. in 22. julij, 1. november, 29. in 30. november). Sezona dopustov se tako sploh ne bi čutila pri višini osebnih dohodkov. Tako je možna tudi druga varianta, ki bo lahko o njej razpravljali delavski svet ekonomske enote 8, da se odpravi sezonskost v višini osebnih dohodkov in sicer tako, da se vsak mesec ugotovi višina osebnih dohodkov po starem (sedanjem) ceniku, a se sproti odvaja nekaj sredstev (okrog 8%) za dopuste in plačane praznike, ki se potem po potrebi koristijo. Ker omenjene spremembe lahko pričakujemo šele v novem letu, bo slika letošnjega leta sledeča: višji osebni dohodki v prvih petih mesecih in štirih zadnjih, nizki pa sredi leta, ko je sezona dopustov. TI

RAZGLAVNINA MESA

Hrup črpalk v nedeljo ni ponehal pozno v noč. Ko so pričele odpovedovati črpalke našega gasilskega društva, so nam prišli na pomoč gasilci iz Šentjurja, Slivnice in Gaberja, ki so črpali vodo iz jam, kesonov in temeljišč. Da je bilo podjetje tako hitro usposobljeno za obratovanje, gre zasluga tudi članom poklicne gasilske čete iz Celja.

Zastran njihove nesebične pomoči je razpravljali tudi CDS in jim izrekel iskreno zahvalo.

OBISK SINDIKATU

Pred kratkim so obiskali sindikalno organizacijo podjetja člani centralnega odbora sindikata industrije in rudarstva Jugoslavije in člani republiškega odbora sindikata industrije in rudarstva Slovenije. Obisk je vodil podpredsednik centralnega odbora sindikata industrije in rudarstva Jugoslavije tov. ALEKSANDER ORLANDIČ s člani Ljubimko Popovič in Radovanom Vukovičem, spremljala sta jih člana republiškega odbora sindikata industrije in rudarstva Slovenije Franc Urh in Janko Brunet. V spremstvu pa je bil tudi predsednik občinskega odbora sindikata industrije in rudarstva tov. VILI SKRT.

Namen obiska je bil, da se v razgovoru s člani našega odbora sindikalnih podružnic seznanijo z delom našega sindikata in organov upravljanja. Člane centralnega odbora je zanimalo predvsem, kako dela sindikal-

ni odbor v okviru celotnega podjetja in delo sindikalnih odborov podružnic po ekonomskih enotah; njihov vpliv na delo samoupravnih organov; kako rešujejo probleme in kako dajejo predloge za reševanje proble-

mov; medsebojni odnosi itd. Podrobno so želeli vedeti, če pri delu sindikata aktivno sodelujejo tudi ostali člani in kako sodelujejo pri delu organov upravljanja neposredni proizvajalci, v kakšni meri in kako se rešujejo predlogi proizvajalcev s strani organov upravljanja. Nadalje, o čem odločajo neposredni proizvajalci in o čem odločajo nižje samoupravne enote (zbori proizvajalcev in delavski sveti ekonomskih enot) ali imajo svoje plane in kako jih sprejemajo, ali imajo svoje sklade, kako se deli dohodek in še mnogo drugih vprašanj, ki so v zvezi s smernicami. V. plenuma Zveze sindikatov Jugoslavije in ustave. Fr.

STROKOVNI FELJTON — STROKOVNI FELJTON — STROKOVNI FELJTON — STROKOVNI FELJTON — STROKOVNI FELJTON — STROKOVNI FELJTON — STROKOVNI FELJTON

Uporaba mehanografskih strojev sistema luknjanih kart ali tudi elektronskih strojev za obdelavo podatkov zahteva predhodno obsežne organizacijske priprave. Osnovna za delo teh strojev je red in sistematičnost v poslovanju, ki mora biti izdelano do take podrobnosti, da se posli odvijajo avtomatično po določenem programu dela. Program strojne obdelave je sličen obsežni matematični formuli, kjer ima vsak podatek, vsaka številka svoje mesto in svojo zakonitost uporabe.

Naše podjetje izvaja del teh organizacijskih priprav že mesece dolgo. V teku dnevnega operativnega dela jih skoraj ne opazimo, dokler niso teoretično do zadnje potankosti obdelane; dokler niso zrele za praktično uporabo. Te priprave imajo včasih le posredno zvezo z mahanografijo, so pa važne. Tako npr. organizacija podjetja, ki jo pripravljamo, standardizacija izdelkov, polizdelkov in materiala, ureditev tehnoloških postopkov, normativov materiala, delovnih norm, preureditev obračuna EE itd.

Vsa ta dela so predvidena, potekajo zaradi pomanjkanja strokovnih sodelavcev počasi, vendar potekajo. Med omenjene priprave, ki spadajo v organizacijo poslovanja in imajo neposredno

zvezo s strojnimi obračunom, spada šifriranje materiala. Kot vemo, opravljajo mehanografski stroji svoje delo predvsem na podlagi številki ki jih lahko čita, piše, primerja in z njimi računa. Predmete in pojme lahko ugotovi in loči na podlagi številki, ki določijo, opredelijo, in označijo nek predmet ali pojem. Tako oštevilčenju imenujemo šifriranje. Material je za nas predmet, ki ga šifriramo. Pod »materialom« razumemo v tem pomenu vse surovine in polizdelke za izde-

lavo, za investicijska in režijska dela, orodje, embalažo, inventar, strojne rezervne dele itd., kakor tudi lastne polizdelke in izdelke, ki jih sami proizvajamo. Vsak tak material, ki ni enak drugemu, dobi svojo številko to je šifro.

Na prvi pogled bi rekli, da je šifriranje preprosta zadeva. Pa ni. Za dobro poslovanje je važno, da označimo isti material vedno z isto številko brez obzira od kod ga dobimo (iz katerekoli tovarne in katerekoli dežele) in pod kako oznako ali nazivom pride v podjetje. Dejstvo je, da so to oznake

zelo različne. Zato moramo najprej ugotoviti identiteto materiala. To napravimo z dvanajstmestno šifro za identifikacijo. Šifra je sestavljena tako, da ustreza raznim vprašanjem, npr. v katero vejo proizvodnje spada material, v katero skupino, kakšne kvalitete je, kakšne oblike in dimenzije ipd. Sestava te šifre je najbolj zamudna, saj so ti opisi pri vsaki veji proizvodnje različni. Spoznati je treba vse materiale in variante izvedb, določiti ključne šifriranja in šifre po posamez-

nih mestih kjuča. Z vsemi opisi in navodili obsega šifrant materiala preko 150 tipkanih strani.

Po pripravi šifrantov je treba material šifrirati. Na obstoječih kartah so nazivi materiala popolni, isti material najdemo pod različnimi nazivi, ki so običajno trgovski. Nazive je treba urediti in določiti standardne okrajšave raznih izrazov, kajti besedilo sme imeti največ 26 mest. To razčiščevanje nazivov in ugotavljanje identitete materiala je dolgotrajno delo.

Za praktično uporabo je dvanajst mestna šifra predol-

ga: Bilo bi preveč prepisovanja, napake bi bile pogoste. Zato smo se odločili, da uporabimo za praktično operativno delo pet mestno klasifikacijsko šifro. To je tekoča številka, ki samo opredeli, določi - to je klasificira in loči enega od drugega. Seveda za tem ne privesimo tekoče številke poljubnemu materialu. Material najprej uredimo, sortiramo po identifikacijski šifri in nato dodamo tekočo številko. S tem je material nedvoumno opredeljen.

Zaradi gotovosti pri delu je

tih, vrstah ipd. Kakor so priprave dolgotrajne, tako je potem delo z matičnimi kartami, ki jih uporabljamo pri strojnem obračunu, enostavno in hitro. Tako je npr. katalog za ca. 16.000 materialov izpisan v 2 urah, z modernjšimi stroji pa tudi v pol ure. Matične karte uporabljamo tudi pri strojnem obračunu materiala kot vodilne karte, karte za izpis naslova pri dnevniku in končno za obračun vrednosti zaloga, ker vsebujejo tudi plansko ceno materiala. Tako se dolgotrajne priprave kmalu poplačajo. Matične karte vsebujejo še druge operativno važne podatke kot npr. izvoz materiala, dispozicijsko stopnjo, način naročanja, karakteristični ključ, planski ključ. Vsi podatki so seveda šifrirani.

Materialno kartoteko je treba negovati. To delo prevzame potem posebna služba v sprejemni kontroli ali v konstrukciji itd. Kartoteka mora vedno kazati najnovejše stanje.

V kolikor ne bodo nastopile težave, bo delo končano do konca leta. Sočasno pomaga oddelek za mahanografijo tudi v Železarni Štore pri nalogi šifriranja, mnenja pa smo, da bo izdelan šifrant uporaben v glavnem tudi za vsako drugo podjetje.

Bogdan Hochmüller

ŠIFRIRANJE MATERIALA

Odločnost in požrtvovalnost sta zastavili pot vdirajoči vodi

PRISEBNOST NEKATERIH ČLANOV KOLEKTIVA PREPREČILA VEČJO ŠKODO — STROJI IN NAPRAVE USPOSOBLJENI ZA OBRATOVANJE V REKORDNEM ČASU — 147 POPLAVLJENIH STANOVANJ ČLANOV KOLEKTIVA.

24. oktober 1964, deset let po katastrofalni poplavi. Od vsepovsod so prihajala vznemirljiva poročila o naraščajoči vodi. Glavni direktor ing. Lojze Ilgo je bil celo popoldne v telefonski zvezi z dežurnimi gasilci, ki so ga sproti obveščali o stanju vode. Zvečer so bile prekinjene telefonske zveze. Prišel je v podjetje. Tu je bil že nekaj časa tov. Milan Zupanek, kasneje so prispeli še Lojze Pavlič, ing. Rihard Pompe, Vinco Uršič, Alfred Meznarič, Drago Dolžan, Milan Pleterski, Albin Lejsak, Franc Vrabčič in drugi. Glavni direktor ing. Lojze Ilgo si je ogledal stanje vode v Škofji vasi in na osnovi ugotovitev odredil strogo pripravljenost.

Čeprav še ni ničesar kazalo na katastrofo, so vendarle odredili nekatere ukrepe, ki so se že nekaj ur kasneje pokazali ne le kot koristni, marveč kot izredno nujni. Nočno dežurno službo so okrepili z dežurnimi popoldanske izmene, nepretrgano so kon-

KROG REŠEVALCEV SE ŠIRI

Zavijajoče sirene, ki so prodorile tudi nekatere člane kolektiva. Niso oklevali. Oblekli so najnujnejša oblačila in nemudoma prihitali v podjetje.

Čeravno je voda že nekaj ur odtekala, je vendar ta posnetek dovolj zgovoren

trolirali naraščanje vode v kanalu emajlirnice, lužilnice in v strugi Voglajne. Ker je voda konstantno naraščala, so demontirali motorje vseh lužilnih strojev, odklopili so gretje in pogon ventilatorjev pri vseh kotlih v pocinkovalnici in ugasnili plinske peči v emajlirnici in oddelku za avtomobilске odpreske. Ker je garaža precej nizko, so iz nje odpeljali vsa motorna vozila, elektro vozičke in viličarje, medtem ko je skupina ljudi demontirala elektro motorje in črpalke na Voglajni. Odklopljeni so bili še elektro motorji pri pečeh.

EKSPLOZIJA V EMAJLIRNICI

Ljudje so bili proti naraščanju vode brez moči. Mogli so odklopiti generatorje in demontirati najbolj izpostavljene in občutljive dele strojev, niso pa mogli preprečiti vdiranja vode po kanalih v emajlirnico. Spodnje dele peči je pričela zalivati voda, ki je zaradi vročih peči sprva izparevala, kasneje pa vendarle zalila vse odprtine in nezadržno rasla. Nenadoma je obrat emajlirnice pretresla pridušena eksplozija in komorno peč je zakril oblak pare.

Tedaj so takoj odklopili elektro konti peč I in trafo postajo. Obrat je zagnil mrak, saj je podjetje napajala le še stara trafo postaja. Ker je obstajala bojazen, da bo prišlo do večjih nevarnosti tudi v kotlarni, so tudi tamkaj pogasili ogenj.

Nedvomno so ti odločni ukrepi obvarovali podjetje precejšnje škode, saj je mimo tega, da bi bile onesposobljene nekatere naprave in občutljivi jeli strojev, grozila tudi nevarnost eksplozije.

ja 35 milijonov dinarjev. Nihče ni mogel vedeti, koliko bo voda še naraščala. Zato je prišel ponoči v podjetje glavni računovodja Viktor Pilih in prebudil tovarišico Krepuševo, ki stanuje v stolpnici. Skupno sta odprla trezor in prenesla 35 milijonov dinarjev na varnejši prostor. Pomagal jima je tudi tovariš Franjo Panza.

V skupini, ki so prihitali v pomoč reševalcem, je bilo moč zapaziti predsednika CDS Vilija Končana, Maksa in Vilija Korošca, Steva Pratekerja, Ludvika Pusteka, Staneta Pertinača, Staneta Dvoršaka, Franca Šalekarja, Konrada Končana, Mirka Dobrška, Antona Kegusa, Zvoneta Bogdanoviča, Albina Spegliča, Ivana Goljo, Antona Federnsberga in druge. Seveda je odvečno poudarjati, da so nam pomagali pri črpanju tudi dežurni gasilci, ki jih je bilo to noč zaradi izrednega stanja dvaindvajset.

Tovariši so vse do jutra požrtvovalno reševali ljudsko imovino. Bili poleg pri reševanju petih ton jabolk, premeščali so večje količine grelnic, prenesli so ovi jalni papir v skladišču na višje prostore, dvigovali kemikalije s tal in opravili še nekaj drugih potrebnih opravil.

ČRPALKE ODPOVEDUJEJO

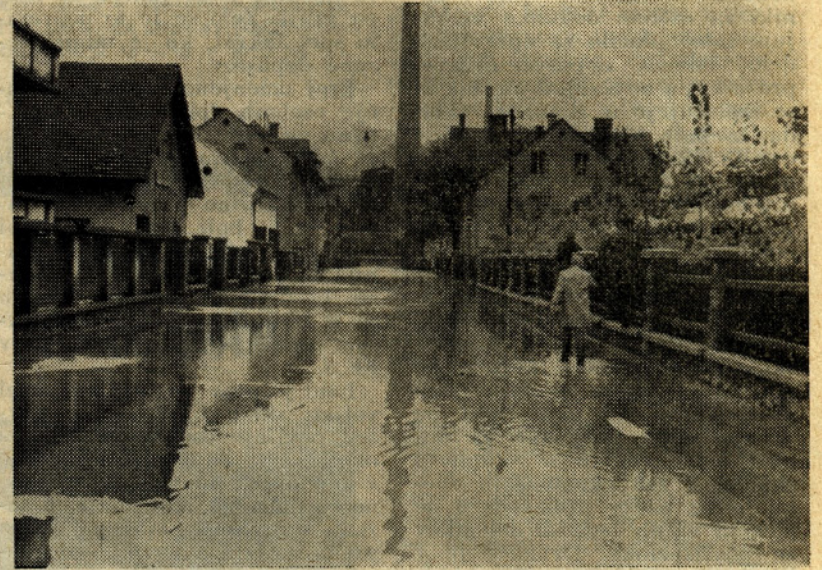
Voda je vdrla po kablovskem kanalu v keson večstopenjske stiskalnice. Poskusili so rešiti motorje mazivne črpalke tako, da so z vrečami peska mašili kanale. Vendar zaman. Voda je dobesedno vdrla in zalila tudi to črpalke z motorjem. Okoli treh zjutraj so gasilci pričeli s črpanjem vode iz kesona večstopenjske stiskalnice in iz jame pri plinski tračni žarilni peči.

Najvišji nivo vode so zaznamovali nekaj po šesti uri zjut-

črpalka nepretrgoma ves dan, medtem ko so z drugimi črpalkami izpraznevali vodo iz kotlarne in žarilne peči. Zaradi nenehnega obratovanja so naše črpalke odpovedale poslušnosti druga za druga. V pomoč je prišlo štab in nam posredoval

ŠKODO CENIJO NA PETDESET MILIJONOV

Že v noči od sobote na nedeljo je bila imenovana komisija za ocenitev škode. Po prvih grobih cenitvah znaša škoda 58 milijonov 300 tisoč dinarjev. Največji

Poplavljeni Delavska ulica

tri črpalke gasilskega društva Sentjur in Slivnica, kasneje pa so prišli tudi gasilci iz Gaberja.

DRUGA NOČ BREZ SPANJA

Črpanje vode se je nadaljevalo pozno v noč. Vodstvo pri usposabljanju naprav za obratovanje je prevzel ing. Marjan Žuraj, pomagala pa sta mu Zvonko Božič in Drago Mravlak. Dobršen delež zaslug pa gre tudi tovarišu Francu Leskošku in nekaterim tovarišem iz ekonomske enote 7.

delež te številke gre na račun poplavljenih strojev in naprav, pri katerih je bil potreben remont in jim je zaradi vode občutno skrajšana trajnost. Komisija je izračunala, da je utrpelo podjetje s tem nekaj nad 37 milijonov dinarjev škode. Za okoli 11 milijonov dinarjev je tudi docela uničenega ali pa delno poškodovanega reprodukcijskega materiala, polizdelkov in gotovih izdelkov. Zaradi izpada proizvodnje je podjetje utrpelo za pet milijonov dinarjev škode, ostane pa gre na račun plač pri demontaži in ponovni montaži strojev in naprav.

Škoda je prijavljena pri Zavarovalnici v Celju. V teh dneh so si poškodb pri strojih in napravah ogledali že komisijsko, vendar nam do časa, ko to poročamo, njihovi izsledki še niso znani.

POMOČ POPLAVLJENCEM

V nedeljo zarana se je odpravila na pot komisija, ki jo je vodil Lojze Pavlič. Njihova naloga je bila obiskati najbolj ogrožene predele, kjer stanujejo člani našega kolektiva in jim olajšati gorje, prizadeto s poplavo. Njihovo delo je bilo silno težko, saj je bilo treba gaziti po vodi in tu in tam pomagati ljudem, ki so bili docela odrezani od ostalega dela mesta.

Zbrali so spisek bolnikov in ga posredovali naši zdravstveni službi, poskrbeli so, da so ogroženi prebivalci dobili toplo hrano, marsikateri družini z otroci so pomagali, da so se začasno preselili iz poplavljenih domov in podobno. Nedvomno je pa njihova največja zasluga to, da razpolagamo danes s skorajda popolnim spiskom vseh poplavljenec in da je delno ugotovljena škoda.

Vseh članov kolektiva, ki jim je voda poplavlila stanovanja, kleti in druge prostore, je 147. Samo na zgradbah je škode za približno 18 milijonov dinarjev, neprimerno večje je pa to število, če mu prištejemo še škodo, ki je nastala na pohištvo in oblačilnih predmetih.

Komisija poudarja, da je treba prizadeto škodo popraviti v najkrajšem času. Predvsem je treba zamenjati v marsikateri hiši celoten ustroj tal in odstraniti omet, do koder je segala voda. Vsa stanovanja bo treba tudi znova prepleškati.

Zahvaljujoč požrtvovalnim članom foto kluba smo vam mogli postreči z nekaterimi od kopice fotografij.

Na zidu se natanko vidi, do kod je segala voda. Razumljivo, da je poplavlila tudi stanovanja.

raj. Ob sedmih je začela voda upadati. To dejstvo je dalo reševalcem novega poleta, čeravno je še naprej nepretrgoma deževalo. V njih se je porodila trohica upanja, da se boj z vodo približuje koncu.

Gasilske črpalke so zaropotale na različnih koncih tovarne: pri večstopenjski stiskalnici je delala

REŠEVANJE DENARJA

Ker je vsak mesec 26. izplačilni dan, je bilo v trezorju v kletnih prostorih upravnega poslop-

Kup uničenih kartonskih škatel

UDELEŽBA PODJETJA V KOMUNALNI DEJAVNOSTI

Kot največje podjetje v Celju smo v vseh letih po osvoboditvi dajali svoj vidni prispevek komunalni dejavnosti v občini. Ne samo, da so znatna sredstva prispevkov, ki jih plačuje podjetje družbeni skupnosti, pripadala občini, je razen tega podjetje dajalo vedno še druga sredstva za pospeševanje in podpiranje raznih komunalnih dejavnosti.

V letu 1949 je kolektiv podjetja prevzel v svoje upravljanje zapuščeno graščino »Prešnik« v Smartnem v Rožni dolini s posestvom. Na graščini odnosno posestvu ni bilo vodovoda, ne elektrike, niti kanalizacije. Veliko sredstev podjetja ter članov kolektiva je bilo vloženo, da je bilo posestvo urejeno, popravljena gospodarska poslopja, nabavljena živina in oprema in da je bila popravljena zgradba graščine. Tako je nastala ekonomija in dom oddiha podjetja.

V začetku julija 1950 je mestni ljudski odbor občine Celje prepustil zgradbo samskega doma podjetju, da jo dogradi do konca istega leta. Zgradba še v surovem stanju ni bila popolnoma gotova ter je bilo potrebno še vse ostalo dovršiti in preskrbeti opremo. Kolektiv se je

lotil ogromnega dela, za to dal velika sredstva, člani kolektiva so pa opravili nešteto prostovoljnih ur. Dovršena je bila zgradba, ki je kratek čas služila podjetju kot samski dom kolektiva.

Na Mariborski cesti, v stavbi nasproti tovarne, je bila izvršena na stroške podjetja rekonstrukcija poslovnih prostorov, ki so služili nato delavsko uslužbenski restavraciji od leta 1948 dalje. Tudi v to rekonstrukcijo je moralo podjetje vložiti precejšnja sredstva.

Konec leta 1952 so ekonomija in dom oddiha v Smartnem Celju in delavsko uslužbenska v Rožni dolini, samski dom v restavraciji pripadli mestnemu ljudskemu odboru Celje. Ti objekti so služili nato v druge namene. Samski dom je postal hotel »Savinja«, ekonomija in dom oddiha v Smartnem sta prešla v upravo kmetijskih gospodarstev. Po takratni cenzitvi o prevzemu so po takratni valuti znašala denarna sredstva, ki jih je vložila tovarna v gornje objekte, skupaj din 4.600.000, kolikšna je bila pa vrednost drugih sredstev in prostovoljnega dela, se ne da oceniti.

V letu 1950 je podjetje pričelo z gradnjo športnega igrišča. Močvirnat teren je zahteval še posebno veliko dela in sredstev, da so se tla osušila in usposobila za športna tekmovanja. Glede na to, da je to zemljišče, kjer je danes športno društvo »Olimp« bilo še v znatni meri v zasebni lasti, je bilo mnogo truda, da je bilo urejeno lastnin-

sko vprašanje ter odplačana sredstva za odškodnine. Brez izdatne pomoči podjetja bi ta športni objekt ne mogel nastati in služiti danes v splošno korist.

Pri gradnji Samopostrežne restavracije je podjetje angažirano kot soustanovitelj ter je za to prispevalo za gradnjo poslopja iz lastnih sredstev din 26.753.000. Restavracija služi danes splošnim koristim.

Ob ustanovitvi srednje tehniške šole je podjetje prepustilo šoli v uporabo stavbo, v kateri je imelo pred tem svojo industrijsko kovinarsko šolo. Hkrati s stavbo je bila prepuščena tudi oprema. Za opremo delavnic srednje tehniške šole je podjetje dalo na razpolago potrebne stroje v vrednosti najmanj 25.000.000 dinarjev.

Podjetje daje in je dajalo iz svojih sredstev stalno podporo tudi drugim šolam, društvom in organizacijam. Stalno vlaga znatna sredstva v stanovanjsko izgradnjo, ki so prvenstveno sicer namenjena članom kolektiva, posredno pa služijo tudi reševanju splošne stanovanjske stiske v našem mestu. Veliko sredstev je potrošenih za ureditev raznih predelov v Gaberju — zlasti za okolico upravnega poslopja in parka ob Mariborski cesti, kar vse koristi olepšanju videza mesta ter predstavlja prispevek komunalni dejavnosti. Prostovoljno delo članov kolektiva je bilo vidno pri vseh akcijah v mestu, naj bo to pri gledališču, pri bolnici, pri urejevanju Mariborske ceste in drugih ulic itd. Lahko rečemo, da je podjetje in njegov kolektiv dal v petih letih po osvoboditvi častni delež naši skupnosti tudi na področju komunalne dejavnosti.

Rentabilnost — merilo za uspešno poslovanje

V prejšnjih številkah Emajlirca smo govorili o proizvodnosti in ekonomičnosti. Pri proizvodnosti primerjamo rezultate našega dela z vloženim živim delom (to je številom zaposlenih, z delovnimi urami), pri ekonomičnosti pa primerjamo rezultate našega dela (npr.: vrednost proizvodnje) z vloženim živim delom + vloženimi delovnimi sredstvi + vloženimi predmeti dela. Ekonomičnost je torej kompleksnejši pokazatelj, ker nam govori o tem, kako izkoristimo vse proizvodne faktorje (živo delo, delovna sredstva in predmete dela).

Tudi rentabilnost je enako važno merilo za uspešnost našega gospodarjenja. Govori nam pa o odnosu med »čistim rezultatom«, ki smo ga dosegli z našo proizvodnjo in med vloženimi sredstvi (ali porabljenimi sredstvi). Kot proizvajalce in upravljalce nas mora v prvi vrsti zanimati, kakšen je naš čisti rezultat, ker je to tisti izvir, iz katerega lahko črpamo svoje osebne dohodke, sklade in dajatve družbi.

Tako kot kmeta zanima, koliko več krompirja je pridelal kot ga je posadil, ker ga en del mora iti vedno za seme, če hoče še naprej gospodariti, tako nas zanima, kolikšen je dohodek.

Za to, da lahko ustvarjamo dohodek, moramo imeti poleg svoje sposobnosti za delo še neka sredstva (zgradbe, stroje, orodja, material), da bomo lahko proizvajali in ustvarjali dohodek. Mi težimo za tem, da so ta sredstva čim boljše naložena, da s pomočjo njih ustvarjamo čim več dohodka. O tem, kako koristno so naložena ali porabljena sredstva, nam govori rentabilnost.

Splošna formula za rentabilnost je sledeča: čisti rezultat: vložena sredstva (lahko tudi porabljena sredstva). To je izraženo v odstotkih. Vemo, da vedno z enako vloženimi sredstvi ne ustvarimo enakega rezultata. Naša težnja pa gre za tem, da z vloženimi ali porabljenimi sredstvi ustvarimo največji možni čisti rezultat. Če imamo pokazatelje rentabilnosti za več let, potem so nam to prvi signali, kdaj smo z enako vloženimi (ali enako porabljenimi, npr. 1 milijon) sredstvi ustvarili več »čistega rezultata« (npr. dohodka). Analize pa nam morajo povedati, zakaj smo bili več let bolj ali manj uspešni. Enako važno je npr. primerjati, kako rentabilnih je vloženih tisoč din sredstev v našem podjetju in kako je rentabilnih tisoč din vloženih sredstev v nekem drugem podjetju. Spet morajo analize pokazati, zakaj nastaja razlika.

Ker pri delitvi »čistega rezultata« nastopa več interesentov, lahko tudi rentabilnost merimo tako, da vsakemu interesentu pove, kako so zanj neka sredstva rentabilna. Če primerjamo vse prispevke z vloženimi (ali uporabljenimi) sredstvi, bo ta pokazatelj zanimal družbene pokazatelje, ker jim bo povedal, koliko din jim prinese sto din vloženih sredstev. Če pa primerjamo čisti dohodek podjetja (to je OD in sklade) z vloženimi (ali porabljenimi) sredstvi, bo ta pokazatelj interesanten za podjetje, ker bo povedal, koliko koristi ima podjetje od sto din vloženih (ali porabljenih) sredstev. Lahko pa primerjamo samo sklade (torej del »čistega rezultata«) z vloženimi ali porabljenimi sredstvi.

Bilo je že govora o tem, da niti delovna sredstva, niti predmeti dela ne morejo sami po sebi ustvarjati nove vrednosti (»čistega rezultata«). Edino živo delo je vir za ustvarjanje nove vrednosti. Zato se sama po sebi vsiljuje misel, da bi primerjali čisti rezultat (npr. novo ustvarjeno vrednost ali pa dohodek) z živim delom (to je s številom zaposlenih ali z delovnimi urami). Ta primerjava je možna in jo lahko uporabljamo ne samo za merjenje rentabilnosti, ampak prav tako za merjenje produktivnosti. (Tak pokazatelj bi nam povedal, kako rentabilno je zaposliti novega delavca ali kako produktiven je novi delavec).

Vemo pa, da podjetje troši ogromna sredstva za razne vrste materiala, za elektriko, za ves inventar, za stroje in naprave in za druge stroške. Za nas je zelo važno, s pomočjo katerih naložb in vlaganj ustvarjamo več dohodka. Najbrž bo vsaka naložba taka, da nam bo pomagala pri ustvarjanju dohodka, vendar vse naložbe niso enako koristne ali rentabilne. Vedno razpolagamo z omejenimi sredstvi, zato je zelo važno, kako jih naložimo ali porabimo. Pokazatelj rentabilnosti pokaže prav to, kako uspešno naložimo ali trošimo razpoložljiva sredstva. Možno je, da primerjamo »čisti rezultat« z delovnimi sredstvi ali »čisti rezultat« s porabljenim materialom.

Gre torej za to, koliko dohodka (ali čistega dohodka ali skladov) ustvarjamo s pomočjo sto din porabljenih sredstev. Če imamo take pokazatelje za več časovnih razdobj ali za več podjetij, potem imajo ti pokazatelji svojo analitično vrednost in nam povedo, ali gospodarimo bolj uspešno, manj uspešno ali enako kot v prejšnjih časovnih razdobjih ali pa v drugih podjetjih.

Če na kratko rezimiramo vse tri pokazatelje o uspešnosti gospodarjenja, potem sledi:

- produktivnost = ustvarjeni rezultat : živo delo;
- ekonomičnost = ustvarjeni rezultat : (živo delo + delovna sredstva + predmeti dela);
- rentabilnost = čisti rezultat : vložena sredstva.

Delovne norme

Danes skoraj vsi mislimo, da nam delovna norma služi samo za odmero osebnega dohodka. Zato tudi vsak teži za tem, da bi bila njegova norma čim nižja, da bi jo lažje dosegal, presegal in imel večje prejeme.

To je pri nas zdaj tradicija, ki jo bomo morali prej ali slej zlomiti. Če hočemo hitreje napredovati, potem je nujno, da zboljšamo organizacijo dela. Sem pa spada boljše izkoriščanje delovnega časa, naših strojev in hitrejša kroženja materiala. Kakšno vlogo imajo tu delovne norme?

Norme niso samo merilo za delitev osebnih dohodkov, ampak v prvi vrsti služijo za zboljšanje delovnega procesa in za njegovo pocenitev. Mi vemo, da v vsakem delovnem procesu nastopajo sledeče tri važne stvari: človek, delovna sredstva (stroj) in predmet dela (ki ga obdelujemo). S študijem časa ugotavljamo, koliko so ti posamezni faktorji v proizvodnji izkoriščeni. (Včasih stroj čaka na delavca, včasih delavec na stroj, večkrat material ali polizdelek stoji in v sebi veže velika finančna sredstva, za ta sredstva pa podjetje plačuje težke obresti in ima druge splošne stroške — stroške skladiščenja, zavarovalnine, okvar, itd.). Vse to se da v znatni meri odpraviti, če imamo dobro izdelane tehnološke postopke in študij časa.

Delovne norme nam tako v prvi vrsti služijo za to, da dobro vzkladimo delovni čas delavca, strojno delo, in čas materiala. Tako lahko vso proizvodnjo občutno pocenimo in dosežemo večji čist rezultat (dohodek). Večji dohodek pa pomeni večje osebne dohodke.

Če se kje govori, da bomo prešli iz količinskih norm na časovne norme, ali če kateri inženir forsira izdelavo tehnoloških postopkov, iz katerih se bo dalo narediti študij časa, potem nam bodi vsem jasno, da tu ne gre za »trganje plač«, ampak je končni namen tega pocenitev naše proizvodnje in višji dohodek.

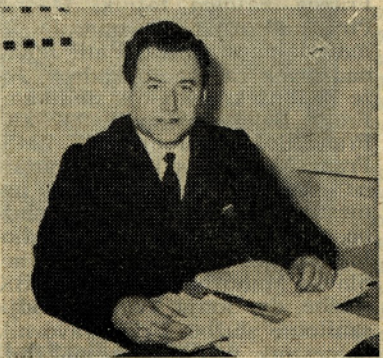
Delo komisije za prošnje in pritožbe

Na komisijo prihajajo najrazličnejše prošnje in pritožbe. Nekateri prosijo za skrajšani delovni čas, drugi za nakup materiala, tretji zopet za ureditev zadev iz delovnega razmerja. Komisija je zelo točna pri svojem delu in le redki so primeri, da bi ne bile razne prošnje in pritožbe, ki jih obravnava, rešene ugodno za prošnike in pritožitelje.

Iz gradiva, ki ga je obravnavala ta komisija, smo povzeli nekaj zanimivih primerov. Neko delovno mesto je bilo razpisano v časopisih potem, ko notranji razpis ni uspel. Ko se je na to delovno mesto prijavila določena oseba, ki je izpolnjevala pogoje določene v razpisu, ni mogla zasesti tega delovnega mesta, ker je bil vodja sektorja v tem času bolan in je bilo treba počakati, da se vrne na delo. Ko pa se je ta vrnil na delo, so interesentu za zasedbo delovnega mesta sporočili, da na to delovno mesto ne bo sprejet, ker je v obravnavi nova organizacijska shema. Le čemu je bil razpis? Interesent se je prijavil na drugo razpisano delovno mesto, za katerega je izpolnjeval predpisane pogoje. Toda tudi tu ni uspel in mu je bilo rečeno, da je predviden na neko drugo delovno mesto, kjer so manjši osebni dohodki. Komisija je že nekajkrat obravnavala pritožbo prizadete, ki je vsekakor upravičen, da se pritožuje, vendar pa ni sprejela še dokončnega sklepa. Vsekakor ima pritožitelj prav, pravijo člani komisije, toda le kako mora priti do takih primerov v današnjem času, ko je vsa dejavnost usmerjena v zadovoljitev človeka.

Neka tovarišica, ki se je zaposlila v letu 1951 v naši tovarni, je vložila prošnjo za stanovanje že leta 1954. Je mati dveh otrok

in je zaradi oddaljenosti odsotna od doma po 16 ur dnevno. Otroci so med tem časom prepuščeni sami sebi. Leta 1960 je dosegla po kriterijih za dodelitev stanovanja 100 točk toda stano-

Predsednik komisije Slavko Udrih

vanja kljub intervenciji oblasti ni dobila. Obrača se na komisijo, da ji ta pomaga. Vsekakor težka naloga za člane komisije.

V tej mandatni dobi je komisija obravnavala okrog 150 raznih primerov in opravila veliko delo. Seveda se ti primeri ne nanašajo samo na delovna razmerja, stanovanja in podobno. Mnogo je takih, ki kažejo, kako si naši člani kolektiva sami prizadevajo rešiti svoje težave. Največkrat prosijo za razen material, ki je za podjetje neraben. Tu gre zlasti za gradbeni material ali pa take predmete, ki jih lahko uporabijo pri popravilih hiše, stanovanj ali pa pri gradnji svojih hiš. Iz vsega gradiva, ki ga komisija obravnava, izžareva prizadevanje posameznih prosilcev za izboljšanje lastnih stanovanjskih in drugih razmer ter problemov, ki jih v življenju naših delovnih ljudi ni malo.

RAZISKOVALNI INŠTITUTI - ČLENI V VERIGI SODOBNE PROIZVODNE PROBLEMATIKE

Razprave v Zvezni skupščini o razvoju in vlogi znanstveno-raziskovalnega dela so še bolj utrdile prepričanje, da zapostavljanje razvojne dejavnosti ni v skladu z naporom za zvišanje produktivnosti dela, dvig življenjskega standarda ter z naporom za vključitev v mednarodno delitev dela. Izredni uspehi modernega časa so nedvomno posledica čedalje intenzivnejšega in čedalje bolj organiziranega znanstveno-raziskovalnega dela. S tem v zvezi velja omeniti razprave v okviru organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj, ki so dokazale, da obstaja tesna povezanost med gospodarsko rastjo in razvojem

znanosti. Razvoj materialnih sil je v naši državi že dosegel takšno stopnjo, da so na eni strani dani materialni pogoji za razmah razvojnega dela, dočim na drugi prav ta visoka stopnja razvoja proizvodnih sil ne dopušča več načina dela po starem. Vključitev v mednarodno delitev dela namreč ne dovoljuje »capljanja za dogodki«. Zato je treba imeti na umu, da posnemanje tujih dosežkov ne more v nobenem primeru nadomestiti lastnega razvoja. Medtem ko smo tuje spoznanje, tuj dosežek pričeli uvajati, komaj smo ga osvojili, že moramo priti do spoznanja da smo ostali za dogodki, kajti pravkar

osvojen tuji dosežek, je ondi, odkoder je prišel, že zopet zastarel. Tak način prilagajanja zunanemu stanju, ki se manifestira v kupovanju tujih licenc (odnosno v sklepanju licenčnih pogodb, nužno zavira lasten razvoj znanstveno-raziskovalnega dela, duši iniciativo, zavira iskanje poti, kako doseči hitrejše povečanje družbene produktivnosti dela.

Z Zakonom o načinu financiranja znanstvenih ustanov (zakon je bil sprejet 1960. leta) je bilo omogočeno ustanavljanje raziskovalnih organizacij odn. razvojnih inštitutov pri gospodarskih organizacijah. Razvojni inštituti prevzema nase veliko odgovor-

nost. Študij tehnoloških postopkov in njih izboljšave so v najtesnejši zvezi s povišanjem produktivnosti dela. Ena od poglavitnih nalog razvojnih inštitutov pa je prav delo na osvajanju sodobnih tehnoloških postopkov, prilagojenih danim pogojem. Moderna organizacija proizvodnje zahteva nadalje od razvojnih inštitutov nenehno razvoj artiklov iz redne proizvodnje, da bi se tako lahko prilagodili stalnemu spreminjanju zahtev domačega in tujega tržišča. V delokrog razvojnih organizacij spada nedvomno tudi nenehno iskanje kvalitete in cenene surovinske baze, kakor tudi študije, ki imajo za cilj stalno dviganje kvalitete. Ob upoštevanju vseh teh dejstev pridemo do zaključka, da je za uspešno delo potrebna najtesnejša povezanost med operativno in raziskovalnim delom. Brez obojestranskega razumevanja in skupnih naporov ni mogoče pričakovati zelenih uspehov. Obrtno-empirična naziranja se bodo morala umakniti modernim pojmovanjem o neobhodnosti vključevanja znanstveno-raziskovalnega dela v proces proizvodnje; v naši zavesti se bo prejšnjemu moralo ugoditi prepričanje, »da je sleherni beseda o pomenu znanstveno-raziskovalnega dela odveč, kajti navsezadnje je vsa naša prihodnost, naš celotni materialni in družbeni razvoj in razvoj človeštva odvisni od dosežkov na tem področju družbenega ustvarjanja. Zato tudi ne bi bilo smiselno debatirati s pozicij, ali je znanstveno-raziskovalno delo pomembno ali ni pomembno in ali je za te naloge treba dati sredstva ali ne«. (Iz razprave Edvarda Kardelja v debati na skupni seji zveznega zbora in prosvetno-kulturnega zbora zvezne skupščine, dne 20. 10. t. l.).

ing. Hudales

Brv še ni most...

Pomanjkanje strokovne literature iz emajlne tehnologije in tehnike je zelo neprijetno dejstvo, ki povzroča težave mnogim emajlircem. Za zdaj ne obstaja nobeno delo te stroke v slovenskem oziroma srbohrvatskem jeziku. Tako so tudi naši emajlirci navezani pri svojem študiju na inozemske knjige in revije, kar zaradi jezika predstavlja resne težave.

S tega stališča gledano, je bila izdaja Biltena predavanj s prvega posvetovanja emajlircem zelo dobrodošla, saj je to prvi primer, da je nek ožji strokovni članek o emajlirstvu izšel v tisku v domačem jeziku. Čeprav ti članki obravnavajo več ali manj znana dejstva, pomenijo zbrani na enem mestu in podani v razumljivi obliki veliko pomoč pri dvigu strokovne ravni naših emajlircem. Tu bi posebej omenil pomen referata trojice naših strokovnjakov ing. Berginčeve, ing. Čereta in ing. Jančigaja: »Najugodnejše oblike železne pločevine za emajliranje«, ki v razumljivi obliki in z bogato ilustracijo obravnava možnosti oblikovanja železne pločevine za emajliranje, saj je znano, da nepravilno oblikovani predmeti lahko povzročijo velike težave pri emajliranju (odlet emajla, zgorevanje emajla na izpostavljenih mestih itd.). Tudi predavanje ing. Gerenčeviča iz »Gorice«: »Kvaliteta domačih glin« obravnava problem, ki je za jugoslovansko emajlirsko industrijo izrednega pomena. Znano je, kako velik vpliv ima glina na kvaliteto emajliranja in smo zlasti glede kvalitetnih glin (za titan emajle) navezani na uvoz. Domača ležišča glin so slabo raziskana in zelo nehomogene kvalitete. Orogno delo, opisano v tem referatu, naj bi pomagalo osvetliti problem kvalitetnih domačih glin oziroma ugotoviti uporabnost le teh za emajliranje.

Zelo aktualno je bilo predavanje: »Enoplastno emajliranje« W. C. Wettena, predstavnika firme Ferro, ki obravnava različne načine obdelave pločevine pred emajliranjem, kvaliteto pločevine itd. Omenim naj še predavanje ing. Kosijsa »Vpliv fluora na sposobnost stekanja, oziroma talenja frit«, ki zelo nazorno obravnava velik vpliv fluora v emajlni friti na fizikalne lastnosti.

Tudi sestavki drugih referentov so vzbudili živo zanimanje prisotnih poslušalcev, kar dokazuje tudi obširna razprava po vsakem referatu.

V biltnu zbrani referati so za marsikaterega emajlirca edina dosegljiva literatura.

Sodim, da se ne smemo ustaviti pri prvem koraku in moramo začetno delo nadaljevati ter si prizadevati, da bo čim več napisanega o tej stroki v domačem jeziku. Mnogo pričakujemo od strokovne revije »Združenja jugos. emajlircem«, ki sedaj pripravlja za izdajo prvo številko te revije, in ki naj pomaga k dvigu strokovne izobrazbe naših emajlircem. Čas je že tudi, da bi dobili knjigo v našem jeziku in mogoče se bo našel kdo, ki se bo lotil tako zahtevne naloge kot je prevod oziroma samostojno delo s tega področja.

ZASEDAL JE IZDAJATELJSKI SVET

Pred dnevi se je prvič sestel novi izdajateljski svet glasila Emajlirci. Na dnevnem redu so bili predlogi uredniškega odbora o reformi našega časnika — oblikovni in vsebinski — delna sprememba pravilnika o izdajanju Emajlirca, plan stroškov za prihodnje leto in predlog za ozvočenje celotne tovarne.

Glede reforme Emajlirca je bil svet soglasen z oblikovno in vsebinsko spremembo.

Zaradi prehoda na rotacijski tisk bo naš časnik s 1. 1. 1965 začel izhajati na manjšem formatu (kot Ljubljanski dnevnik) in redno na 12. straneh. Tako bo omogočena uvrstitve večih stalnih rubrik in obdelava istih problematik stalno na določenih straneh, da bo bralec že vnaprej

vedel, katera rubrika je na kateri strani in bo lahko prebral, kar ga zanima, ne da bi iskal to po vsem časniku. Članki pa bodo morali biti krajši in vsebinsko bolj zgoščeni. Za vsebinsko reformo se je izdajateljski svet zedinil predvsem na željo bralcev. Iz zadnje ankete, ki smo jo izvedli, je razvid-

nom spremembo pravilnika o organizaciji in izdajanju Emajlirca. Bistvena je sprememba honoriranja člankov od 12 in 15 din za vrstico (odvisno od vrsti gradiva) na 18 in 20 din za vrstico. Izdajateljski svet smatra, da je predlog utemeljen glede na dejstvo, da so se življenjski stroški in osebni dohodki v treh letih, odkar velja pravilnik, bistveno spremenili in je treba tudi honorarje prilagoditi sedanjim razmeram. Nadalje se je med tem časom uredniški odbor povečal od 5 na 7 članov.

Glede ozvočenja pa je izdajateljski svet obnovil sklep prejšnjega sveta, da se uredi ozvočenje tovarne. Svoječasno so samoupravni organi o tem že razpravljali, vendar zaradi pomanjkanja finančnih sredstev do realizacije ni prišlo. Sedaj bodo o tem samoupravni organi ponovno razpravljali.

M. R.

ODBOR ZA CIVILNO ZAŠČITO

Na 4. rednem zasedanju je CDS potrdil predlog UO, naj se v odbor za civilno zaščito imenujejo naslednji tovariši: ing. Richard Pompé predsednik, Albin Lesjak namestnik predsednika, France Fajdiga tajnik, Martin Pirš nadzornik za opremo in materialna sredstva, Emil Jejčič nadzornik za vzgojo kadrov, Jože Podlinšek zastopnik sindikata, Franc Belak zastopnik TK ZK, Franc Božič zastopnik TK ZMS, Franc Medved vodja protipožarne službe, Jože Koštomaj namestnik vodje protipožarne službe, Marko Trebar vodja radio-loško-biološko-kemične službe, Slavko Muhovec namestnik RBK službe, dr. Sonja Vedenik vodja sanitetne službe, Erika Javornik namestnik vodje sanitetne službe, Franjo Velikanje vodja inženirsko-tehnične službe, Oton Račević namestnik inženirsko-teh-

nične službe, Vili Čater vodja službe obveščanja, Milan Pleterški namestnik službe obveščanja, Franc Mahne vodja službe reda in varnosti, Marjan Cvek namestnik vodje službe reda in varnosti.

NAŠA PREDSTAVNIKA V ŠOLSTVU

Ekonomski šola Celje in šolski industrijski kovinarski center Štore sta predlagala, da upravni odbor našega podjetja imenuje predstavnika v svet šole. Zato je upravni odbor na zadnji seji na predlog kadrovskega socialnega sektorja imenoval v svet ekonomske šole tovariša Toneta Ivaniča, diplomiranega ekonomista iz sektorja ekonomike, v svet ŠIKC Štore pa tov. Draga Bajca, inštruktorja praktičnega pouka učencev v gospodarstvu iz EE 7.

Mimo zahtevkov docela tehniške narave so spremembe narekovale predvsem želje bralcev »Emajlirca«. Prepričani smo, da bo časopis po novem letu še bolj priljubljen.

vedel, katera rubrika je na kateri strani in bo lahko prebral, kar ga zanima, ne da bi iskal to po vsem časniku. Članki pa bodo morali biti krajši in vsebinsko bolj zgoščeni.

Za vsebinsko reformo se je izdajateljski svet zedinil predvsem na željo bralcev. Iz zadnje ankete, ki smo jo izvedli, je razvid-

Tudi nekaj literarnega čtiva bi bilo primerno uvrstiti na strani časnika n. pr. roman v nadaljevanjih.

Za izvedbo teh zamisli bo seveda potrebno občutno povečati krog sodelavcev.

Na isti seji je svet sklenil tudi predlagati samoupravnim orga-

PERSPEKTIVNI PROGRAM ZA STROKOVNE KADRE

Upravni odbor je na eni zadnjih sej razpravljal o potrebah strokovnih kadrov in sklenil, da je treba izdelati perspektivni plan za strokovne kadre skladno s perspektivnim planom razvoja podjetja in novo obliko notranje organizacije. Ta perspektivni plan za strokovne kadre mora izdelati kadrovske socialni sektor in ga dostaviti upravnemu odboru do 1. marca 1965.

Odslej prodaja manj kvalitetne posode le v trgovini „Pri Cinkarni“

— IIIa posoda bo odslej članom kolektiva dostopna v trgovini »Pri Cinkarni«.

— V podjetju ostane prodaja IIIa ekonom loncev, sokovnikov, sanitarnih predmetov in pocinkanih banic.

— Odkup tega odobrava posebna komisija.

— Odpadni material, ki je za člane kolektiva še uporaben, se zbira v skladišču, prodaja pa odobrava posebna komisija.

Na zadnji seji je upravni odbor med drugim obravnaval tudi predlog prodajnega oddelka glede prodaje IIIa posode in odpadnega materiala članom kolek-

tiva. Ugotovil je, da je pri tem še vedno nered. Prodaja IIIa posode se vrši še vedno v skladišču gotove posode, kamor pa nikakor ne spada. Sklep UO, da se za prodajo te posode poišče primeren prostor izven podjetja, je že od februarja neizvršen.

V zvezi s tem je bil sprejet sklep, da bo od 1. 11. 1964 prodaja IIIa posode članom kolektiva v trgovini »Pri Cinkarni« ob ponedeljkih in torkih. IIIa ekonom lonci, sokovniki, sanitarni izdelki in pocinkane banice se še nadalje prodajajo v podjetju. Odpadni material, ki je za člane kolektiva še uporaben, oddelki

dostavljajo skladišču odpadnega materiala, kjer ga posebna komisija enkrat tedensko ocenjuje. Za obodiranje odkupa IIIa posode in odpadnega materiala pa je upravni odbor imenoval posebno komisijo, prošnje pa se bodo zbiral v kadrovske socialnem sektorju, ki bo vodil tudi vso evidenco.

CDS je na zadnjem zasedanju te sklepe upravnega odbora potrdil.

Tik pred tiskom smo izvedeli, da bo posoda v prodaji pri »Enotnosti«. Natanko boste obveščeni z okrožnico.

Sklepi mladinske konference

Sklepe redne letne konference je pripravila posebna komisija, ki jo je izvolila konferenca. Komisija je do 1. redne seje pripravila 26 sklepov in jih dala v razpravo.

Iz sklepov je razviden precejšen poudarek izobraževanju in vzgoji novih kadrov. Izobraževanje si predstavljajo komite vsestransko: idejno strokovno in vzgojno. Posebno zadnjemu je potrebno posvetiti dovolj pozornosti. Komisija, ki je bila imenovana za delo na tem področju, bo vsekakor morala tesno kontaktirati z našim IC, da se bodo predavanja ali kakšne druge oblike izobraževanja, sprovedle v delo.

Mladinski komite se bo v tej mandatni dobi opiral predvsem na idejno vzgojno, organizacijsko-kadrovsko, športno komisijo in komisijo za MDB.

Vse komisije bodo na naslednji seji komiteja že predložile svoje programe dela, ki bodo seveda v skladu s sklepi letne konference, v prazpravo komiteju.

Nadalje je v sklepih začetno delo z mladimi komunisti, za katere iz dneva v dan ugotavljamo, da so veliko premalo aktivni v mladinski organizaciji. Komite bo poizkušal najti pravo pot preko njihovih osnovnih organizacij ZK.

Tudi za mladince — člane samoupravnih organov, je potrebno čimprej najti modus pravnega konsultiranja po dobljenih materialih za razne sestanke, tako da bodo tudi mladi pripravljani na razpravo po posameznih točkah dnevnega reda.

Posebno važen je tisti sklep, ki govori o sistematičnem delu z aktivni in izboljšanju odnosov mladina — starejši in obratno. Zavedati se moramo, da je pomoč aktivom bila več ali manj minimalna, zato leži odgovornost za delo aktivov prav na članih komiteja, ki so zadolženi zanje.

V nadaljevanju se nanašajo sklepi na povečanje kulturne in športne aktivnosti, kakor tudi na sodelovanje z mladinskimi aktivni v komuni in izven nje. V sklepih so zajete tudi vse družbeno-politične organizacije, s katerimi mladina sodeluje.

Za rekreacijo pa bosta skrbeli Zveza tabornikov in Počitniška zveza.

To so najvažnejši sklepi, katere je potrebno realizirati in na katere se bo potrebno dobro pripraviti. V nadaljevanju pa bi nanizal vse sklepe, ki jih je potrdil tovarniški komite mladine:

● Mladino izobraževati na področju idejno vzgojnega dela — po programu idejno vzgojne komisije pri TK ZMS, katera mora biti samoiniciativna pri svojem delu.

● Z mladimi člani samoupravnih organov voditi skupne sestanke — sestanki naj bi bili v obliki razgovorov.

● Z IC podjetja vzpostaviti kontakt in mladino izobraževati po strokovni in po politični plati.

● Delo strokovnih odborov je treba v bodoče bolj nadzirati. Izboljšati medsebojne odnose mladina — starejši, starejši — mladina.

● OO ZK naj bi v bodoče na svojih sestankih obravnavale tudi delo obratnega mladinskega aktiva in s tem pomagale krepiti delo obratnih aktivov.

● TK ZMS mora tesno sodelovati s Taborniško organizacijo in Počitniško zvezo v podjetju.

● Razvijati športno dejavnost v organizaciji ZMS.

● TK ZMS se mora zanimati za delo mladih članov ZKS in jim dajati konkretne naloge, seveda s povezavo TK ZKS in OO ZK.

● Tesnejše kontaktiranje in sodelovanje z organizacijami ZM drugih delovnih kolektivov in

šolskimi aktivni, seveda pri sodelovanju izmenjati mišljenja in izkušnje pri delu.

● Oživeti kulturno dejavnost med mladino — kontaktiranje s pripravljalnimi odborom klubskih večerov.

● Skrbeti za sprejem mladink — mladincev v organizacijo ZK.

● Mladinke pošiljati v MDB samo po razrezu ObK ZMS in sklepu UO Tovarne emajlirane posode.

● Delo TK ZMS je razdeliti po komisijah kot so: idejno vzgojna, organizacijsko kadrovska, športna in komisija za MDB, katere morajo mesečno poročati o svojem delu na rednih sejah TK ZMS.

● Mladince — mladinke, kateri so disciplinsko kaznovani, poklicati na razgovor in se z njimi posvetovati.

● Novo sprejete mladince v podjetju čim prej vključiti v mladinsko organizacijo, za sprejem mora skrbeti predsednik aktiva.

● Predsedniki obratnih aktivov morajo imeti točne spiske članstva svojega aktiva.

● Predsedniki in sekretarji aktivov morajo poročati o delu aktiva na sestankih sekretariata.

● Predsedniki mladinskih obratnih aktivov morajo biti tesno povezani s sekretarjem OO ZK, predsednikom sindikalne podružnice in predsednikom DS EE.

● Vodstvo mladinskega obratnega aktiva mora skrbeti za redno letno plačevanje članarine in jo prav tako redno odajati v blagajno TK ZMS.

● V EE oživeti delo mladine — vzpostaviti kontakte z vodilnimi osebami.

● Se izogibati politične pasivnosti in aktivno sodelovati v družbeno političnih organizacijah.

● Dejavnost mladine je treba usmerjati k delu v samoupravnih organih.

● Aktivirati je treba mlade ljudi znotraj organizacije, da ne bo delalo vodstvo samo.

● Mladino — obratne mladinske aktivne, je treba seznaniti s problemi svoje ekonomske enote.

● Vodstvo TK ZMS mora skrbeti za nenehno kontaktiranje oziroma sodelovanje z družbeno političnimi organizacijami v podjetju.

● Pri izgradnji objekta II si mora TK ZMS prizadevati, da dobi svoje mladinske prostore.

Iz sklepov je razvidno, da bo za njihovo realizacijo potrebno vložiti veliko truda in žrtvovati marsikatero uro prostega časa. Da bodo sklepi v celoti izvršeni, bo moral vsak član organizacije prispevati svoj del. Zato tovarniški komite mladine poziva k čim tesnejšemu sodelovanju.

BF

Odpadni emajl

Na eni zadnjih sej je upravni odbor načel vprašanje izkoriščanja odpadnih emajlov. Te emajle mečejo namreč sedaj med odpadke, zaradi česar nastaja škoda za podjetje. Ker doslej to vprašanje ni bilo v celoti razčiščeno, da niti ne vemo kakšna škoda nastaja pri tem in kakšne ukrepe je potrebno podvzeti, da se to posreči, je upravni odbor sklenil, da mora do ene prihodnjih sej tehnični sektor dobro preštudirati to problematiko in dati svoje predloge za rešitev. V problematiki mora biti prikazana količina in vrednost odpadnih emajlov, ki so vrženi med odpadke, koliko in kakšne predloge so že dali člani kolektiva za rešitev tega problema in če so taki predlogi, zakaj niso bili upoštevani in končno — zakaj ni bilo to vprašanje rešeno že po službeni dolžnosti.

O rešitvi tega problema bomo naše bralce obvestili v eni naših prihodnjih števil.

ej.

Sušenje odpadnih emajlov

Iz sekcije štipendistov

Svoj prvi sestanek v novem študijskem letu je imela sekcija štipendistov v Ljubljani 7. oktobra 1964. Prisostvovala sta mu predstavnik tovarne — vodja izobraževalnega centra tov. A. Brenčič ter ing. Zuraj.

Razgovor s predstavnikoma je bil zanimiv in koristen. Pripomnil bi le, da bodo morali člani sekcije pokazati v bodoče več resnosti pri obisku sestankov, saj tokrat ni bil zadovoljiv.

Uvodoma nas je tov. Brenčič opozoril, naj pravočasno obveščamo center o svojih uspehih na fakultetah. Dogovorili smo se za roke, do katerih bomo pošiljali potrdila po končanih semestrih. V nadaljevanju pa nas je vodja centra seznanil z novimi oblikami štipendiranja.

Po pretresu vseh problemov, ki so se pojavili od zadnjega sestanka, smo sledili zanimivemu predavanju ing. Zuraja. Razložil je namen ustanovitve inštituta tovarne. Dotaknil se je finansiranja, oblik dela, ki jih bo vodil inštitut in pa koristi, ki jih bo imela tovarna pri tem.

Študente tehniških fakultet je razveselilo, da bodo lahko pripravljali diplome pod kontrolo strokovnjakov kar v inštitutu. Koristi bodo pri tem dvostranske: diploma bo nosila naslov elaborata tovarne, študent pa bo v tem času, ko bo pripravljal diplomu, stanoval doma. V drugem delu nas je predavatelj seznanil z novo obliko razdelitve proizvodnje v Tovarni emajlirane posode v Celju.

Podobnih srečanj s strokovnjaki iz tehničnega sektorja si še želimo.

Odbor sekcije pripravlja podroben načrt dela v tem šolskem letu. Uvedli bomo nekaj novih oblik dela. Poleg dosedanjih bomo posvečali več pozornosti boljšim uspehom članov na fakultetah, hkrati pa utrdili vezi študent-tovarna.

F. Koželj

Hudinjska šola

Pred petimi leti je zrastle na Hudinji nova zgradba osnovne šole, ki je namenjena otrokom iz našega področja. Lepo opremljeno poslopje in vzorno urejena okolica okrog poslopja dajeta vtis, da si ta šola prizadeva čimboljše opravljati svoje učne in vzgojne naloge. Šola se zaveda, da ne more vršiti uspešno svojega poslanstva, če ni povezana s svojo okolico, z družbenimi in delovnimi organizacijami svoje območja ter je v tej smeri tudi usmerjala svoj razvoj. Navezala je stike z delovnimi ljudmi, z družbenimi organizacijami in podjetji, ki so pokazala za to razumevanje. Naše podjetje je v tem prizadevanju šoli nudilo doslej podporo ter je prevzelo patronat nad Hudinjsko šolo. Tako imamo iz tega naslova določene obveznosti do šole, ki jih ne smemo zanemarjati. Te obveznosti so v materialnem podpiranju šole, pa tudi — mogoče še bolj — v nudenju pomoči šoli v drugih oblikah kot npr. pri reševanju učnih ter vzgojnih problemov. Na tej šoli je stalno — po statistiki zadnjih pet let — vpisanih več kot ena tretjina vseh otrok, katerih starši so zaposleni v našem podjetju. Tako gledano je ta šola dejansko šola, ki nudi v pretežni meri osnovnošolsko izobrazbo otrokom staršev našega kolektiva.

Predstavniki našega podjetja so v vseh letih obstoja te šole sodelovali v organih upravljanja šole. Podjetje je tu in tam nudilo tudi manjše denarne in materialne podpore šoli. Deloma so sodelovali v šoli in zlasti pri strokovnih krožkih pionirske organizacije na šoli nekateri strokovnjaki iz našega podjetja.

V interesu vseh staršev, ki so zaposleni v našem podjetju in ki imajo otroke na tej šoli je, da si otroci pridobijo dobro osnovnošolsko izobrazbo in tudi vzgojo. Zaredi tega je priporočljivo, da s šolo sodeluje tudi naša socialno kadrovska služba v podjetju. Med otroci se vedno najde določeno število zanemarjenih otrok, ki zaradi neurejenih družinskih razmer živijo tudi sami v neurejenih okoliščinah, kar vpliva na njihov razvoj, na njihovo napredovanje v šoli in vzgojo. Povezava med šolo in našo socialno službo v podjetju lahko marsikaj napravi pozitivnega na tem področju s tem, da posega v reševanje raznih problemov zanemarjenih otrok, vpliva preko podjetja na starše in slično.

Če bo naše podjetje hkrati z drugimi podjetji in organizacijami na tem področju aktivno delalo s to šolo, se bo šola lahko uspešno razvijala ter tako koristila članom

našega kolektiva in posredno tudi podjetju. Obveznosti, ki jih je podjetje prevzelo do te šole bo treba izpolnjevati tudi v prihodnje.

Primer Sotošek pred sodiščem

Franc Sotošek, ki je bil svoječasno zaposlen v tovarni, je v času zaposlitve pri nas zaprosil za staro opeko, katero je rabil za graditev nove hiše. Komisija za prošnje in pritožbe pri upravnem odboru je njegovi prošnji ugodila pod pogojem, da v določenem času izprazni tovarniško stanovanje v novi stolpnici na Mariborski cesti. To stanovanje bi moral po izpraznitvi dati na razpolago stanovanjski komisiji. Namesto da bi izvršil svoje obveznosti po pogodbi, ki jo je sklenil s podjetjem, pa je v to stanovanje sprejel podnajemnika in tako namenoma povzročil podjetju mnoge nevšečnosti. Zaradi tega je upravni odbor na eni zadnjih sej sklenil, naj pravna služba vloži tožbo zoper Franca Sotoška, ker ni izpolnil svojih obveznosti po pogodbi, pa tudi sicer je pokazal zelo nekoristen odnos do kolektiva, ki mu je nudil službo in pomoč pri gradnji hiše.

Prosta predzadnja sobota

Na enem zadnjih zasedanj centralnega delavskega sveta so člani kolektiva med razpravo o prehodu na skrajšan delovni čas izrazili mnenje, da ni najprimernejše, da je prosta zadnja sobota v mesecu. Svoje trditve so opirali na to, da si prav zadnje dni v mesecu ves kolektiv najbolj prizadeva za čim višje preseganje proizvodnega plana za tisti mesec. Zato so nekatere ekonomske enote na dan proste sobote delale, ker plan še ni bil dosežen. Prav v EE 2 se je to večkrat pričrilo.

Centralni delavski svet je smatral, da bi sicer moral biti delovni elan ves mesec enak, vendar je prav zaradi naše navade v proizvodnji, da hitimo koncem meseca, bolje, da prosto soboto prestavimo. Ker se CDS ni mogel odločiti, katera sobota naj bi bila prosta, je pooblastil upravni odbor, da sklepa o tem.

Upravni odbor je na predlog tehničnega sektorja sprejel sklep, da bo odslej (vključno oktober) prosta predzadnja sobota v mesecu.

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta Ivana Plevnika se iskreno zahvaljujem računovodskemu sektorju in oddelku za socialno zavarovanje za darovano cvetje, kakor tudi sodelavcem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Anica Plevnik

PRESEŽNIKI

Resne
priprave

Odziv naše javnosti in forumov na slabe rezultate jugoslovanskih olimpijcev v Tokiju je bil tokrat izjemoma hiter in uspešen.

Skrivnostna zdravniška komisija je obiskala med drugim tudi naš kolektiv, delavci in uslužbenci so preizkusili svoje sposobnosti v raznih disciplinah. Morda se bodo rezultati pokazali čez štiri leta na prihodnji olimpijadi?

Vsa zadeva je potekala dokaj skrivnostno, saj nihče od udeležencev ni bil na jasnem, zakaj vse to počenja!

Seveda je bilo do skrajnosti upoštevano novo olimpijsko geslo: NI VAŽNO POJASNITI ČLANOM KOLEKTIVA NAMEN, VAŽNO JE SODELOVATI!

Najbolj vsestranske uporabe
so — vedrice!

Med člani kolektiva smo iskali nekaj takih, ki v nečem odstopajo od drugih.

Najdalj je delal v podjetju tov. Henrik Čuvan — preko 50 let.

Najstarejši član kolektiva v rednem delovnem razmerju je tov. Ferdinand Pintar — 68 let.

Najdalj je bila v narodno-osvobodilni vojski tov. Roza Polutnik — od 1. 2. 1942.

Najvišji vojaški čin ima tov. Franc Fajdiga — podpolkovnik.

Najprej je imel svoj osebni avtomobil tov. Vinko Uršič — leta 1951.

Najdalj se vozi v službo tov. Martin Vražič — iz Rogatca.

Najmlajši član kolektiva je tov. Janez Stebernak — 15 let.

Najdalj je bil predsednik sindikata tov. Martin Pirš — 8 let.

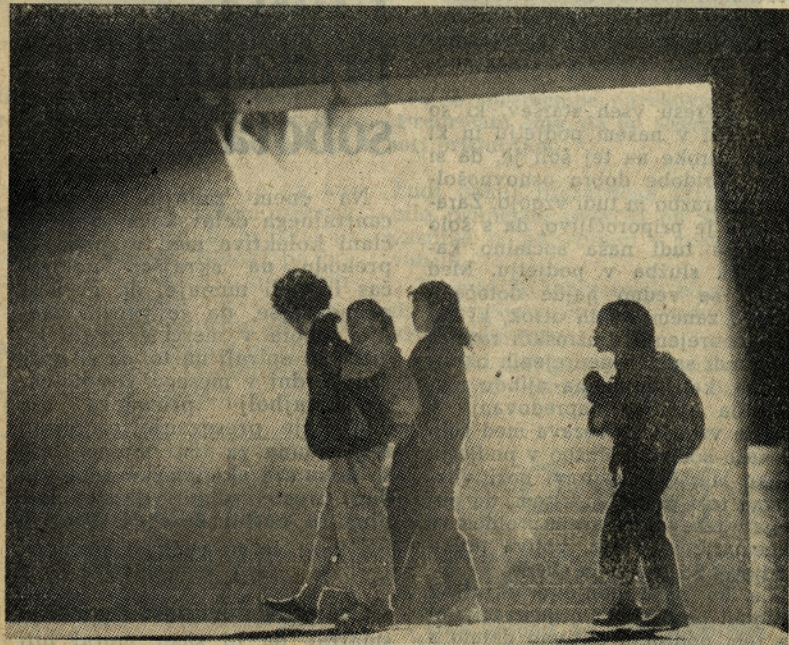
Najdalj ima vloženo prošnjo za stanovanje tov. Zofija Jager — od leta 1955.

Najbliže ima v službo tov. Henrik Kodela — iz Kovinarske ulice.

MEDNARODNO SREČANJE FOTOGRAFOV

ZGORAJ: Predsednik žirije ing. Vajdetič našteva dobitnike zlatih, srebrnih in bronastih medalj. — SPODAJ: Male žene, avtor Ho Fau, Hong Kong.

11. mednarodna razstava umetniške fotografije je za nami. Letos je bila posvečena 70. obletnici Tovarne emajlirane posode, njen pokrovitelj pa je bil upravni odbor podjetja.

Zasluga za uspešno razstavo gre predvsem požrtvovalnemu foto klubu društva Ljudske tehnike in njegovemu vodji Valentinu Davidu. Ob otvoritvi je dejal predsednik upravnega odbora Drago Mravlak: »Kvaliteta razstav se iz leta v leto izboljšuje. Zategadelj vam zagotavljam pomoč samoupravnih organov podjetja tudi v prihodnjem obdobju.«

In tako je prav. Razstava foto kluba društva Ljudske tehnike je postala v svetu znana in dobiva iz leta v leto več razstavljalcev iz vseh delov sveta. Zategadelj bo treba tudi v prihodnje najti sredstva, ki bodo omogočila nadaljevanje razstavne tradicije.

POPLAVA V ŠENTIKSU

Gasilci v Šentiksu so bili znani širom domovine, saj ni bilo gasilske veselice, katere bi se ne udeležili. Kate-ro koli pismo so dobili in če je v njem pisalo: »V Prašičevem prirejamo gasilsko veselico. Kozarce in nože prinesite s seboj. NA POMOC!« — pismo zagotovo ni bilo napisano zaman. Šentikski gasilci so odhiteli pomagat.

Pa se je zgodilo, da so imeli v Šentiksu poplavo. Pravo poplavo. Bila je celo tako predrzna, da je vdrla v županstvo! Nesramnica — poplava namreč. Ljudje so prihitali od vsepovsod pomagat reševat županova jabolka in njegov krompir. Ko so že znosili prenekatero vrečo na varno, so se domislili ga-

silcev. Županski kurir je odhitel k njim z zelo važnim sporočilom. Ves zasopihan je pritekel v gasilski dom in komajda izustil:

»Pri županu... Na pomoč!«

Potlej je častno omahnil. Gasilci so odhiteli proti županstvu. Sredi poti se je poveljnik domislil brzgalne, ki je imela to lastnost, da je bila pozabljiva. Rekel je:

»Gasilci stoj! Brzgalna je spet pozabila z nami. Franček! Hrbet okoli in po trmo.«

Ko so prišli na županstvo, jih je čakalo razočaranje. Nikjer ni bilo nobenega dima, kaj šele ognjal Sama voda. Povsod sama voda! Okoli hiše in v kleti. Še tisti samcat ogenj v štedilniku matere županje je pogasila voda brez njihove strokovne pomoči.

Poveljnik je segel pod čelado in se počohal po lobanji. Ni preteklo niti pet krat pol ure, pa je že odločil:

»Vsi nazaj v gasilski dom. Tu naj ostane Franček z brzgalno, če ga rabijo. Za menoj. Stopaj marš, marš!«

Spotoma so ga slišali mrmrati: »Le kdo je videl gasilce gasiti vodo...«

V domu so posedli v krog, nekateri med njimi so pa vrgli partijo dureka. In pričeli so gasiti. Vendar ne vodo, ampak svoja osušena grla. Gasili so toliko časa, da so pogasili.

Šentiksčani so jih imeli zaradi tega krepko v zobeh. Če smo pa povsem odkriti, moramo seveda zapisati, da jih je najbolj jezilo to, da ni nihče od gasilcev rekel: NA POMOC! Vse so pogasili sami!

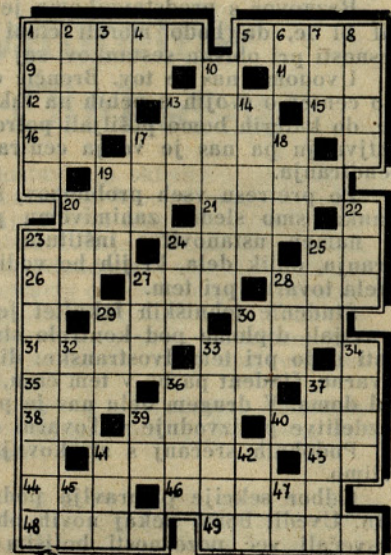
KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. tretje največje mesto v SR Sloveniji; 5. znan turistični kraj na Gorenjskem; 9. tropska rastlina z mesnatimi listi; 10. avtomobilska oznaka Romunije; 11. makedonsko kolo; 12. češko moško ime; 13., 22., 16. in 18. črka abecede; 15. pijača starih Slovanov; 16. oznaka za neznanca; 17. mestoce v Istri; 19. mesto v SR Sloveniji; metropola Štajerske; 20. vodna žival; 21. izrastek na glavi; 22. avtomobilska oznaka Nemčije; 23. primitivno strelno orožje; 24. katran; 25. kemični simbol za polonij; 26. začetnici imena in priimka slovenskega pisatelja; 27. šala; 28. podoba; 29. Tovarna avtomobilov v Mariboru; 30. geometrijski pojem; 31. življenje, drško; 33. kratica za narodno osvobodilno vojsko; 34. kemični simbol za kisik; 35. Ljudska Republika Makedonija; 36. ni razbit, nedeljen; 37. krajnji konec kopnega v morju; 38. ljudska pritrtilnica; 39. kos celote; 40. ribiška mreža; 41. prilika, priložnost; 43. kemični simbol za barij; 44. 15., 6., in 16. črka abecede; 46. žila utripalnice; 48. znana tovarna alkoholnih pijač; 49. znamka nekaterih kozmetičnih proizvodov.

NAVPIČNO: 1. košarica, torbica; 2. polet; 3. darilo; 4. isto kot 38. vodorav; 5. avtomobilska oznaka Belgije; 6. 13. in 16. črka abecede; 7. naziv za Hercegovca; 8. mesto v Franciji, na desni obali reke Doubs, rojstno mesto Louisa Pasteurja; 10. tisti, ki robi; 13. uradna kratica Združene arabske republike; 14. priimek predsednika II. zasedanja

AVNOJ v Jajcu 29. XI. 1943. (Ivan); 17. loščilo; 18. del obraza; 19. rastlina iz katere pridobivajo opij; 20. termin; 22. priprava za dviganje in popravilo ladij v pristanišču; 23. glavno mesto, kulturno in politično središče SR Slovenije; 24. moštvo, ekipa; 25. angleško moško ime; 27. naselje; 28. gonja, hajka; 29. angleško moško ime; 30. priostrena palica, pilotna; 32. rimska boginja nesreče; 33. angleško moško ime; 34. lopatica za čiščenje pluga; 36. vrednost blaga; 37. glavno mesto Maroka; 39. pritrtilnica; 40. avtomobilska oznaka Švedske; 41. pretres, presenečenje; 42. nadav, predplačilo; 45. italijanski spolnik; 47. avtomobilska oznaka Turčije.

Slavko Vizjak

NOVOSTI IZ
NAŠE KNJIŽNICE

AHRENS L. H. and S. R. Taylor: Spectrochemical Analysis. Reading (ind.) 1961. Sig. 535.833:44.62

ZAIDEL A. N., V. K. Prokofjev, S. M. Raikii: Tables of Spectrum Lines. Berlin 1961. Sig. 535.855:544.62

JUGOSLAVENSKI celik. Zagreb 1964. Sig. 669.14

PRETNAR J. in J. Kotnik: Francosko-slovenski slovar. Ljubljana 1960. Sig. 413

PRETNAR J.: Rusko-slovenski slovar. Ljubljana 1964. Sig. 413

KOTNIČ J.: Slovensko-francoski slovar. Ljubljana 1959. Sig. 413

SCHRÄDER W.: Kunststoffverarbeitung und — schweissen. Leipzig 1963. Sig. 678+621.791.052

OECHELHAEUSER K.: Siherheitstechnik bei der Anwendung von Brenngasen. Leipzig 1963. Sig. 662.76

SLOVENACKO-srpskohrvatski rečnik. Beograd 1964. Sig. 413

KARUT B.: Zepni strojniški priročnik. Ljubljana 1964. Sig. 621

DUNEN. Aussprachenwörterbuch. Mannheim 1962. Sig. 413

DUNEN Francais. Mannheim 1962. Sig. 413

WUKALOWITSCH M. P. und I. I. Nowikow: Technische Termodynamik. Leipzig, Sig. 536.7

DÜMMEL U. und H. J. Müller: Messen und regeln in der Heizungs —, Lüftungs — und Sanitärtechnik. Berlin 1964. Sig. 697.1:697.9

ISAKOVIĆ S.: Transportne naprave. Ljubljana 1963. Sig. 621.86/87

SCHEER R.: Wasserinstallation. Berlin 1964. Sig. 628.1:628.5

EICHLER F.: Praktische Wärmelehre im Hochbau. Berlin 1964. Sig. 699.86

BLEJC M.: Statistične metode za ekonomiste. Ljubljana 1964. Sig. 31

AUSDRUCKSLEHRE. Leipzig 1963. Sig. 450

LUFT M.: Maschinenelemente. Leipzig 1964. Sig. 621.81

WOLMIR A. S.: Biegsame Platten und Schalen. Berlin 1962. Sig. 539.3:624.073

BORCHERT G.: Emailwaren, Aluminiumwaren, Verzinkte Waren. Leipzig 1960. Sig. 673.8

TÖLLE H.: Durchführung von Wärme — und maschinentechnische Untersuchungen. (2 knjigi) Leipzig 1961. Sig. 621.1

CHRISTIAN W.: Technische Wärmehere. (2 knjigi). Freiberg 1963. Sig. 536.7

HANDBUCH für Kesselwärter. (3 knjige) Leipzig 1963. Sig. 621.18

DUBBELS Taschenbuch für den Maschinenbau. (2 knjigi) Berlin 1963. Sig. 621

MOORE F. G.: Planiranje i kontrola proizvodnje. Zagreb 1964. Sig. 658.51+658.53

BUKLJAS I.: Pravne norme i trgovački običaji za ambalažu. Zagreb 1962. Sig. 658.78

RODIN A.: Ambalaža od valovitog kartona. Zagreb 1964. Sig. 621.798

PRIPREMA rada i njena suradnja sa ostalim službama. Zagreb 1964. Sig. 658.51

SEDANJA in perspektivna dejavnost raziskovalnih organizacij s področja matematično-tehničnih ved. Ljubljana 1964. Sig. 62.001.5

KACZMAREK E.: Praktische Stanzerei. Berlin 1964. Sig. 621.96

SCHREYER K.: Werkzeugspanner. Berlin 1951. Sig. 621.881

OEHLEER G. — Kaiser: Schnitt —, Stanz — und Ziehwerkzeuge. Berlin (ind.) 1962 Sig. 621.96.002+621.9.002

MINDT E.: Die Arbeitszeitermittlung im Werkzeugbau. Berlin 1957. Sig. 621.97

SCHREYER K.: Werkstückspanner. Berlin 1959. Sig. 621.881

STATUTI radnih organizacija u teoriji i praksi. Zagreb 1964. Sig. 31.14

FRIEDMAN W. — J. J. Kipnees: Industrial Packaging. New York 1960. Sig. 621.798